

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการรับการถ่ายโอน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบลบัวตูม อำเภอไช่พิสัย จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษา และการจัดการศึกษาของประเทศไทย
2. การกระจายอำนาจทางการศึกษา
3. การเตรียมความพร้อมให้องค์กรบริหารส่วนตำบล
4. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น
5. กฎกระทรวง และวิธีการประเมินความพร้อม
6. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข ตัวชี้วัด และระดับคุณภาพในการประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. พระราชบัญญัติการศึกษา และการจัดการศึกษาของประเทศไทย

1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่ออกตามความรัฐธรรมนูญ มาตรา 43 และมาตรา 81 ได้กำหนดหลัก 6 ประการ ในการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของชาติไว้ตาม มาตรา 9 ได้แก่

- 1) เอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- 2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับ และทุกประเภทการศึกษา

4) มีหลักการส่งเสริมนมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

6) การมีส่วนร่วมของบุคลากร ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานบันกษาณ์ สถานประกอบการ และสถานบันสังคมอื่น

จะเห็นได้ว่า หลักการในการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต้องการกระจายอำนาจ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 กำหนดสิทธิการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นเดียวกับที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยบัญญัติว่า

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษา ในระดับใด ระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

2. การกระจายอำนาจทางการศึกษา

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการศึกษา

เรณุ คุปดัยธีร (2545 : 76) ให้ความหมายการกระจายอำนาจว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การส่งเสริมให้มีระบบย่อยมีความเป็นอิสระ ในการบริหารตนเอง (Subsystem autonomy) ในระบบการเมืองที่มีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง จะส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจทางการเมือง เพื่อเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครอง แตกต่างจาก การแบ่งอำนาจหรือมอบอำนาจ (Deconcentration) กล่าวคือ การแบ่งอำนาจหรือการมอบอำนาจ คือการที่ส่วนกลางขัดสรรส่วนงานบางส่วนให้กับภูมิภาค ในการบริหารหรือดูแลงานที่ควรจะเป็นงานของท้องถิ่น ทำให้ท้องถิ่นขาดความเป็นอิสระในการบริหารตนเอง ทั้งนี้ เพราะถึงแม้ว่าการแบ่งอำนาจให้ส่วนภูมิภาค มีบทบาทในการกำกับดูแลงานของท้องถิ่น แต่อำนาจที่แท้จริงคืออำนาจการให้คุณให้ไทย ยังคงเป็นของส่วนกลางทั้งสิ้น ทำให้ผู้รับมอบอำนาจสนใจที่จะสนองตอบความต้องการของส่วนกลางมากกว่า ที่จะสนองความต้องการของประชาชนใน

ห้องถิน การบริหารห้องถินจึงขาดประสิทธิภาพ ดังนั้นการกระจายอำนาจที่แท้จริงจะต้องประกอบด้วย 2 ลักษณะที่สำคัญ คือ

1. ประชาชนในห้องถินเป็นผู้กำหนดผู้บริหารห้องถินโดยการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นที่มาของผู้บริหารจึงขึ้นอยู่กับพันธนาณุมติของประชาชนในห้องถินโดยตรง ทำให้ผู้บริหารต้องมีพันธะสัญญา (Commitment) กับประชาชน ประชาชนสามารถตรวจสอบความสำเร็จของผู้บริหารได้อย่างชัดเจน

2. ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจในการให้คุณให้ไทยแก่ผู้บริหารโดยตรง หากปรากฏว่าผู้บริหารสามารถบริหารงานให้เกิดผลดีแก่ประชาชน ตามพันธะสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือครั้งชา ประชาชนย่อมจะสนับสนุนผู้บริหารท่านนั้น ด้วยการเลือกตั้งให้ทำหน้าที่บริหารในวาระต่อไป และในทางตรงกันข้ามหากปรากฏว่าผู้บริหารไม่ทำหน้าที่ให้ปรากฏผลดีแก่ประชาชนดังพันธะสัญญาที่ให้ไว้ ประชาชนย่อมมีอำนาจที่จะไม่เลือกให้เข้ามาบริหารห้องถินอีกต่อไป

อำนาจดังกล่าว จึงเป็นเสมือนกลไกสำคัญของประชาชนที่จะควบคุม กำกับ และตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง อาจกล่าวได้ว่าระบบการเมืองที่มีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง จะส่งเสริมให้เกิดการกระจายอำนาจทางการเมืองอย่างกว้างขวาง ทำให้ประชาชนในห้องถินมีอำนาจในการบริหารตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใน การบริหารงานของห้องถินมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม หรืออาจจะเป็นการดำเนินการร่วมกันในการเพิ่มอำนาจต่อรองทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในกลุ่มนิชชูชน

เตรียมศักดิ์ วิสาลาภรณ์ (2541 : 38) กล่าวถึงความหมายของการกระจายอำนาจทางการศึกษาว่า เป็นการถ่ายโอน (Transfer) อำนาจ (Power) อำนาจหน้าที่ (Authority) และความรับผิดชอบจากศูนย์กลาง หรือศูนย์รวมอำนาจ ไปยังพื้นที่หรืออาณาเขตรอบ ๆ จากระดับบนไปสู่ระดับล่าง หรือจากระดับชาติไปสู่ระดับห้องถิน เป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนก็ได้

การกระจายอำนาจทางการศึกษา เป็นการพัฒนาสถานศึกษา ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอน การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจในการบริหารมิใช่แนวคิดที่ตรงกันข้าม แต่เป็นแนวคิดเกี่ยวกับกันทุกองค์กรจะต้องบริหารงานแบบรวมอำนาจและการกระจายอำนาจ ถ้าอำนาจการตัดสินใจอยู่ในมือของผู้บริหารระดับสูง องค์กรนั้นจะมีการบริหารงานแบบรวมอำนาจ แต่ถ้าอำนาจตัดสินใจถูกมอบหมายลงมาตามลำดับขั้น ของการบังคับบัญชาแล้ว การ

กระจายอำนาจก็จะเกิดขึ้น ในกระบวนการการศึกษานั้น จำเป็นจะต้องวิเคราะห์สถานการณ์ และพิจารณาว่าการกิจใด ควรบริหารแบบรวมอำนาจ และการกิจใดควรบริหารแบบกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจไม่มีรูปแบบสำเร็จที่แน่นอนตายตัว ตัวแบบของการกระจายอำนาจมีหลายรูปแบบ ดังนี้ จึงจำเป็นจะต้องพัฒนารูปแบบของการกระจายอำนาจ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ สภาพทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของประเทศ การกระจายอำนาจจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับบริบททางการเมือง และบริบททางสังคม เป็นประการสำคัญ การนำการกระจายอำนาจไปสู่การปฏิบัติ จะต้องทำเป็นระบบ และทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป จากหลักฐานเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่า การกระจายอำนาจทางการบริหารประเทศต่าง ๆ นักจะเป็นผลมาจากการ แรงจูงใจทางการเมือง มากกว่าแรงจูงใจทางการศึกษา

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การกระจายอำนาจทางการศึกษา เป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ จากศูนย์กลางหรือศูนย์รวมอำนาจ ไปยังพื้นที่หรืออาณาเขต รอบ ๆ จากระดับบุนเดส์ ระดับล่าง หรือจากระดับชาติไปสู่ท้องถิ่น เป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

วิธีการกระจายอำนาจทางการศึกษา อาจกระทำได้ดังนี้

1. การแบ่งอำนาจ (Deconcentration)

การแบ่งอำนาจเป็นการจัดสรรหรือถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ในการตัดสินใจ จากส่วนกลาง หรือศูนย์รวมอำนาจไปสู่หน่วยงานระดับล่าง ในสายการบังคับบัญชาของรัฐบาลกลาง เพื่อสะดวกใน การดำเนินกิจการ เช่น ถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค จังหวัดหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ ผู้ได้รับมอบอำนาจ เป็นผู้รับผิดชอบในผลของการตัดสินใจ ในเรื่องที่ได้รับการแบ่งอำนาจ

2. การมอนอำนาจ (Deregulation)

การมอนอำนาจเป็นการที่ผู้บริหารที่มีอำนาจสูงสุดในหน่วยงานหรือส่วนกลาง จัดสรรหรือถ่ายโอนอำนาจหน้าที่การตัดสินใจ ไปยังระดับล่างขององค์การ เพื่อตัดสินใจได้เร็วมากขึ้น โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนตามลำดับขั้นไป เป็นการถ่ายโอนอำนาจไปยังหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานในการควบคุมของรัฐ ผู้มอนอำนาจยังคงเป็นผู้รับผิดชอบต่อผลของการตัดสินใจ ที่ได้มอนอำนาจไปแล้ว

3. การโอนอำนาจหรือการให้อำนาจ (Devolution)

การโอนอำนาจหรือการให้อำนาจ เป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางหรือระดับบน ไปยังระดับล่างอย่างสมบูรณ์ โดยมีกฎหมาย กฎระเบียนเกี่ยวกับการโอนอำนาจอย่างชัดเจน ผู้บริหารระดับล่างจะมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และความคุ้มการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย ผู้โอนอำนาจได้ตัดตัวเองออกจากอำนาจที่ได้โอนแล้ว ดังนั้น จึงไม่มีอำนาจหรือมีเพียงเล็กน้อยในการควบคุมการดำเนินการ ในภารกิจที่ได้รับโอนอำนาจไปแล้ว

4. การให้เอกชนดำเนินการ (Privatization)

การให้เอกชนดำเนินการเป็นการถ่ายโอนอำนาจให้เอกชน ที่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลดำเนินการแทนรัฐ เป็นการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างใดอย่างหนึ่ง ของทางราชการไปให้เอกชนดำเนินการแทน หรือสนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุนในการดำเนินการบางอย่าง เช่น สนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การกระจายอำนาจทางการศึกษามีแนวคิดในหลายลักษณะ เช่น

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการศึกษา แต่เดิมนั้นเป็นการถ่ายโอนอำนาจในการตัดสินใจในการกิจด้านบุคลากร หลักสูตร และงบประมาณจากคณะกรรมการกลางไปให้ห้องถัน

2. เมื่อผู้บริหารระดับล่างหรือล่างสุดขององค์การมีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ และมีข้อมูลที่จำเป็นในการตัดสินใจ องค์การนั้นก็จะมีลักษณะเป็นการกระจายอำนาจ เมื่ออำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ มีศูนย์รวมอยู่ที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การ องค์การนั้นจะมีลักษณะเป็นการรวมอำนาจ

3. การกระจายอำนาจเป็นวิธีการ ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือการตอบสนองความต้องการของห้องถัน คุณภาพของการให้บริการ และการลดค่าใช้จ่าย

4. การกระจายอำนาจในองค์การเป็นการมอบอำนาจในการตัดสินใจ เกาะพะเรื่องไปให้หน่วยงานย่อย

5. การกระจายอำนาจเป็นการที่อำนาจ (Power) กระจายไปยังบุคคลต่างๆ

6. การกระจายอำนาจเป็นการที่ผู้บริหารในแต่ละระดับในสายบังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ ในองค์การแบบรวมอำนาจผู้บริหารระดับสูงจะตัดสินใจ ในองค์การแบบกระจายอำนาจ การตัดสินใจในเรื่องกล้ามเนื้นจะกระทำในระดับล่าง

7. การกระจายอำนาจเป็นการที่อำนาจหน้าที่ (Authority) ในการตัดสินใจ ถูกแบ่ง หรือจัดสรรให้ผู้มีบทบาทต่าง ๆ ในองค์การ

8. การกระจายอำนาจเป็นการแพร่กระจาย (Diffusion) ของอำนาจในการ ตัดสินใจ เมื่ออำนาจทั้งหมดอยู่ ณ จุดใดจุดหนึ่งในองค์การ องค์การนั้นก็มีโครงสร้างแบบ รวมอำนาจ ถ้าอำนาจกระจายไปยังบุคคลต่าง ๆ ขององค์การ องค์การนั้นก็จะเป็นการกระจาย อำนาจ

9. การกระจายอำนาจเป็นการถ่ายโอน (Transfer) อำนาจหน้าที่ และ ความรับผิดชอบ จากส่วนกลางหรือศูนย์รวมอำนาจไปสู่ส่วนต่าง ๆ ขององค์การ (ณัฐพ ชินบุตร. 2547 : 58)

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การกระจายอำนาจทางการศึกษา เป็นการถ่ายโอน อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ จากศูนย์กลางหรือศูนย์รวมอำนาจ ไปยังพื้นที่หรืออาณาเขต รอบ ๆ จากระดับบนไปสู่ระดับล่าง หรือจากระดับชาติไปสู่ท้องถิ่น เป็นการถ่ายโอนอำนาจ หน้าที่ในการตัดสินใจทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

เนื่องไว้ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการกระจายอำนาจทางการศึกษาความสำเร็จ ของการกระจายอำนาจทางการศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

1. บริบททางวัฒนธรรม บริบททางวัฒนธรรมของประเทศเกี่ยวข้องกับ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการกระจายอำนาจ เช่น ค่านิยมของชุมชนที่มีต่อการ สนับสนุนโรงเรียน ค่านิยมของชุมชนที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่น พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของ สังคม

2. การสนับสนุนทางการเมือง การกระจายอำนาจมักจะได้รับการต่อต้าน ในหลายลักษณะ เช่น ผู้มีอำนาจจากส่วนกลางจะดำเนินการอย่างล่าช้าในการมอบอำนาจ การ ให้ข้อมูล การจัดสรรงบประมาณ หรือสร้างข้อขัดแย้งในร่องเกี่ยวกับนโยบาย หากผู้มีอำนาจ ทางการเมืองส่งเสริมสนับสนุน การกระจายอำนาจ และถือว่าการกระจายอำนาจเป็น ความสำคัญอันดับสูง ๆ ของการบริหาร ก็จะช่วยให้การกระจายอำนาจประสบความสำเร็จ

3. การวางแผนและการจัดการ การกระจายอำนาจนั้นไม่ว่าจะเป็นในมิติหรือ รูปแบบใดก็ตาม จะเป็นต้องกำหนดเป็นนโยบาย นำเสนอโดยยังจัดทำแผนและปฏิบัติตามนโยบาย และแผนที่กำหนด ในการดำเนินการกระจายอำนาจนั้นจำเป็นจะต้องมีระบบและเครื่องข่ายการ สื่อสารที่ดี ด้วยเหตุนี้การมีการวางแผนและมีการจัดการที่ดี จึงเกี่ยวข้องกับความสำเร็จและ ความล้มเหลวของการกระจายอำนาจ การตระหนักของผู้เกี่ยวข้องในเรื่องต่อไปนี้

- 3.1 ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจควรอยู่ใกล้กับการกิจที่จะต้องปฏิบัติให้มากที่สุด
- 3.2 ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจควรมีความรู้และความเข้าใจในการกิจนั้น ๆ
- 3.3 มีความเชื่อว่าผู้รับมอบอำนาจ มีความสามารถในการตัดสินใจในการกิจที่ได้รับมอบหมาย

3.4 การมีวัดถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และมาตรการที่ชัดเจน แต่การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น แต่ละท้องถิ่นไม่จำเป็นจะต้องทำหนึ่งกัน

5. การเพิ่มอำนาจให้แก่ท้องถิ่น (Local Empowerment)

การกระจายอำนาจเป็นการถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นและโรงเรียน ดังนั้น ชุมชน ท้องถิ่น และโรงเรียนซึ่งรวมมีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม มีทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเพียงพอ มีอำนาจในการบริหารและจัดการกับทรัพยากรทั้งหลาย สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่ความสำเร็จของการกระจายอำนาจ แต่หากส่วนกลางมอนแต่ความรับผิดชอบให้แก่ชุมชน ท้องถิ่น และโรงเรียน แต่ไม่มีอำนาจที่เหมาะสม ลักษณะเช่นนี้ความสำเร็จของการกระจายอำนาจก็จะเกิดขึ้นได้โดยยาก

การบริหารโรงเรียนแบบกระจายอำนาจ

วิโรจน์ สารัตนะ (2543 : 35 - 38) กล่าวว่าองค์ประกอบสำคัญของการบริหารโรงเรียน แบบกระจายอำนาจ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนโรงเรียน เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และผู้สนับสนุนโรงเรียน เป็นต้น ความมีอำนาจหน้าที่และความมีอิสระมากขึ้นในการจัดสรรทรัพยากรด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านงบประมาณ บุคลากร หลักสูตร และทรัพยากรทางกายภาพ ภายใต้กฎ ระเบียบ นโยบาย หรือการจัดลำดับ ตลอดจนได้รับการตรวจสอบจากท้องถิ่น รัฐ หรือส่วนกลาง และได้เสนอแนวคิดว่า การกระจายอำนาจเป็นองค์ประกอบสำคัญ ของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

วงจรการบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้ได้กำหนดผู้รับผิดชอบ ในขั้นตอนเกี่ยวกับนโยบาย คือ กลุ่มนโยบาย ส่วนผู้รับผิดชอบในขั้นตอนที่เกี่ยวกับ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ คือ ทีมงานแผนงาน

วิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีขั้นตอนที่สำคัญ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดจุดหมายระบุความต้องการ จุดหมายเป็นข้อความที่บอกถึง ความต้องการของโรงเรียนอย่างกว้าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน การจัดสรรทรัพยากร การบริหารโรงเรียน

2. กำหนดนโยบาย (จุดหมายและแนวทางอย่างกว้าง) นโยบายเป็นข้อความที่ บอกถึง จุดหมายและแนวทางการปฏิบัติงานอย่างกว้าง ๆ แต่ต้องมีความชัดเจน ผู้บริหารต้อง มีบทบาทเป็นนักบริหารนโยบาย นักวิเคราะห์นโยบาย นักวิจัยนโยบาย นักนำนโยบายไป ปฏิบัติ และนักประเมินนโยบาย โดยปกติแล้วผู้บริหารมักเป็นผู้วางแผนนโยบายของสถานศึกษา แต่บางนโยบายอาจจะต้องจัดตั้งคณะกรรมการทำงาน เพื่อศึกษาและกำหนดนโยบาย

3. การกำหนดแผนงาน เป็นขั้นตอนแรกในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละแผนงาน โรงเรียนมีหน้าที่ ในการจัดทำแผนและงบประมาณให้สอดคล้องกับ นโยบาย แล้วนำเสนอคุณภาพนโยบาย เพื่อจัดลำดับความสำคัญและอนุมัติ แล้วจึงจะนำไปสู่การ ปฏิบัติ

4. การจัดทำแผนและอนุมัติงบประมาณแผนงาน เป็นการเบ่งบานนโยบายไปสู่ การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลกับนักเรียน จัดดำเนินการโดยผู้บริหารและทีมแผนงาน ประกอบด้วย การจัดทำแผนและแผนงานงบประมาณ ซึ่งจะบอกว่าใครทำอะไร ทำเมื่อไร ทำอย่างไร ใครทำ มีรายรับ รายจ่ายอย่างไร เมื่อทำเสร็จแล้วนำเสนอคุณภาพนโยบาย เพื่ออนุมัติ ทั้งนี้ต้องจัดทำให้ สอดคล้องกับนโยบายและลำดับความสำคัญที่กำหนดไว้

5. การนำแผนไปปฏิบัติ เมื่อแผนงานและงบประมาณได้รับการอนุมัติแล้ว จึงถึงขั้นการนำแผนงานไปปฏิบัติ บทบาทการนำแผนไปปฏิบัติจะอยู่ที่ผู้บริหาร และคณะครุ เป็นสำคัญ โดยครุที่เกี่ยวข้องกับแผนงานนั้น ๆ นำไปปฏิบัติ ในขณะที่ผู้บริหารแสดงบทบาท เป็นหัวหน้าทีมงาน สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นเสริมสร้างขวัญกำลังใจ อำนวยการในการปฏิบัติงาน อำนวยความสะดวก ประสานงาน และบางครั้งผู้บริหารต้องแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานอง

6. การประเมินผล เป็นกระบวนการที่จะดูว่าการดำเนินงาน การนำแผน ไปปฏิบัติ บรรลุผลตามจุดหมาย นโยบายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน จุดหมายและนโยบาย รวมทั้งเพื่อการสร้างสรรค์ จุดหมายและนโยบายใหม่ ๆ

2.2 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดแผนปฏิบัติการขั้นตอนการกระจายอำนาจ ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ระบุหลักการไว้ดังนี้

2.2.1 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท มีหน้าที่ที่จะต้องทำการกิจการจัดการศึกษา ทั้งมีการศึกษาในระบบและนอกระบบ

2.2.2 ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมสามัญศึกษา ปัจจุบันยุบรวมเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ถ่ายโอนการศึกษา ก่อนวัยเรียนหรือปฐมวัย (อนุบาลอายุ 4 – 6 ปี) และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านการประเมินความพร้อม

2.2.3 ให้กรรมการศึกษานอกโรงเรียน (ปัจจุบันยุบเลิกมาเป็นอยู่กับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ) ถ่ายโอนศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนระดับอิฐก่อ หรือศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนระดับเขตให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อม

2.2.4 การถ่ายโอนสถานศึกษาที่มีลักษณะพิเศษบางประการ ที่อยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ถ่ายโอนเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ผ่านเกณฑ์ประเมินความพร้อม และตามความตกลงเป็นกรณีๆ ไป คือ

1) สถานศึกษาที่เน้นการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศเฉพาะด้านและ มุ่งให้บริการในเขตพื้นที่ที่กว้างขวางกว่าเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่ง

2) สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในเชิงทดลอง วิจัยและพัฒนา

3) สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อผู้พิการและด้อยโอกาส

4) สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นสถานศึกษาด้วยร่องด้านแบบสำหรับการจัดการศึกษาระดับภาค จังหวัดหรือในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

5) สถานศึกษาที่มีลักษณะเป็นสถานศึกษานาดใหญ่ กล่าวคือระดับประถมศึกษาที่จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป และระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป ซึ่งภาระในแง่ปริมาณงาน การบริหารบุคคล และมีความซับซ้อนในการบริหารงาน

6) สถานศึกษาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือสถานศึกษาที่ยังขาดความพร้อมทั้งในเชิงบุคลากรและเชิงระบบบริหาร ซึ่งจะต้องมีการพัฒนามาตรฐานและความพร้อมก่อน เช่น สถานศึกษาในดินทุรกันดารที่ห่างไกล หรือสถานศึกษาที่อยู่ในความดูแลของตำรวจตะวันชายแดนบางแห่งที่ยังขาดความพร้อม

7) สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นให้ลักษณะเป็นหน่วยงานกระจายอำนาจในรูปแบบอื่นอยู่แล้ว ได้แก่ สถานที่มีฐานะเป็นองค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

8) สถานศึกษาในโครงการพระราชดำริหรืออยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ หรือสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการเฉลิมพระเกียรติในโอกาสต่าง ๆ

9) สถานศึกษาที่ผู้บริหารที่คิดและอาทิตย์วัตถุประสงค์ ให้รู้เป็นผู้จัดการศึกษาเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจร่วมกันจัดการศึกษาในรูปสหการ เช่น การท่องศึกษา ปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง แต่ละแห่งมีรายได้ 5 ล้านบาท รวมรายได้เป็น 15 ล้านบาท จึงร่วมมือกันขอรับโอนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ให้บริการการศึกษา ในพื้นที่สามารถทำได้

2.3 ราก柢หนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดบริการสาธารณสุข เหล่าเชื้อชาติ โดยเฉพาะ ให้กำหนดอำนาจหน้าที่ ในการจัดบริการสาธารณสุข ด้านการจัดการศึกษา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท คือ

2.3.1 มาตรา 16 (9) ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ในการจัดระบบบริการสาธารณสุข ด้านการจัดการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

2.3.2 มาตรา 17 (6) ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ในการจัดระบบบริการสาธารณสุข ด้านการจัดการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

2.3.3 มาตรา 18 ให้กรุงเทพมหานคร มีอำนาจและหน้าที่ ในการจัดระบบบริการสาธารณสุข ด้านการจัดการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

2.3.4 มาตรา 30 ให้มีแผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณูป ที่รัฐดำเนินการอยู่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3.5 มาตรา 32 ให้มีแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอน การกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้มาตรา 30-32 มีรายละเอียดในแผนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 กำหนดให้การกิจการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษานอกระบบ เมื่อการกิจที่จะต้องถ่ายโอน ทั้งนี้ได้กำหนดรายละเอียดในแผนปฏิบัติการต่อไป

ดังนั้นการจะพิจารณาว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความต้องการภายในท้องถิ่น ที่จะจัดการศึกษาหรือไม่ รวมทั้งมีความเหมาะสมสมที่จะจัดการศึกษาในระดับใด ประเทศ หรือรูปแบบใด เป็นคุณพินิจท่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะพิจารณาเอง

2.4 พระราชบัญญัติสถาบันลูกน้ำเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการ เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. 2546

มาตรา 43 องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการ บริหารส่วนท้องถิ่น

มาตรา 44 องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกขององค์การบริหารส่วน ตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 45 สถาบันลูกน้ำเป็นนิติบุคคล ซึ่งเลือกชื่อโดยรายญารผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้สถาบันลูกน้ำเป็นนิติบุคคล ประกอบด้วยสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีเพียงสองหมู่บ้าน ให้สถาบันลูกน้ำเป็นนิติบุคคล ประกอบด้วยสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหนึ่งหมู่บ้านและสามคน

หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสถาบันลูกน้ำท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 46 สถาบันลูกน้ำเป็นนิติบุคคลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

- 2) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
3) ควบคุมการปฏิบูตงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ
ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

มาตรา 48 สถาบันคือการบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภา
คนหนึ่ง ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นายอ่ำเกอแต่งตั้งประธานและ
รองประธานองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 57 ให้สถาบันคือการบริหารส่วนตำบลเลือกปลัดองค์การบริหารส่วน
ตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสถาบันคือการบริหาร
ส่วนตำบล โดยมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและจัดการประชุม และงานอื่นใดที่ประธาน
องค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์
ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 58 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคน
หนึ่ง ซึ่งมาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 58/3 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ซึ่งมิใช่สมาชิกองค์การบริการส่วนตำบล เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ได้ไม่เกินสองคน
และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

มาตรา 59 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหาร
ราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การ
บริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
- 2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 3) แต่งตั้งและถอนนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขาธุการ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- 4) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความ
เรียบร้อย

- 5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

2.5 วิธีการกระจายอำนาจทางการศึกษา

วิธีการกระจายอำนาจทางการศึกษา อาจกระทำได้ดังนี้

2.5.1 การแบ่งอำนาจ (Decentralization) เป็นการจัดสรรหรือถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ในการตัดสินใจจากส่วนกลาง หรือศูนย์รวมอำนาจไปสู่หน่วยงานระดับล่าง ในสาขางานบังคับบัญชาของรัฐบาลกลาง เพื่อสะดวกในการดำเนินกิจการ เช่น ถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค จังหวัดหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ ผู้ได้รับมอบอำนาจ เป็นผู้รับผิดชอบในผลของการตัดสินใจ ในเรื่องที่ได้รับการแบ่งอำนาจ

2.5.2 การมอบอำนาจ (Derogation) เป็นการที่ผู้บริหารที่มีอำนาจสูงสุดในหน่วยงานหรือส่วนกลางจัดสรรหรือถ่ายโอนอำนาจหน้าที่การตัดสินใจ ไปยังระดับล่างขององค์การ เพื่อตัดสินใจได้เร็วมากขึ้น โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนตามลำดับขึ้นไปเป็นการถ่ายโอนอำนาจไปยังหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานในการควบคุมของรัฐ ผู้มอบอำนาจยังคงเป็นผู้รับผิดชอบต่อผลของการตัดสินใจ ที่ได้มอบอำนาจไปแล้ว

2.5.3 การโอนอำนาจหรือการให้อำนาจ (Devolution) เป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางหรือระดับบน ไปยังระดับล่างอย่างสมบูรณ์ โดยมีกฎหมายกฎ ระบุข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการโอนอำนาจอย่างชัดเจน ผู้บริหารระดับล่างจะมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และควบคุมการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย ผู้โอนอำนาจได้ตัดตัวของอุปกรรณาจที่ได้โอนแล้ว ดังนั้น จึงไม่มีอำนาจหรือมิเพียงเดือนหอยในการควบคุมการดำเนินการในการกิจที่ได้รับโอนอำนาจไปแล้ว

2.5.4 การให้เอกชนดำเนินการ (Privatization) เป็นการถ่ายโอนอำนาจให้เอกชน ที่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลดำเนินการแทนรัฐ เป็นการมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างโดยย่างหนักของทางราชการไปให้เอกชนดำเนินการแทนหรือสนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุนในการดำเนินการบางอย่าง เช่น สนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.6 การบริหารโรงเรียนแบบกระจายอำนาจ

วีโอลน์ สารัตนะ (2543 : 23 - 29) กล่าวว่าองค์ประกอบสำคัญของการบริหารโรงเรียน แบบกระจายอำนาจ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนโรงเรียน เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครุ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

และผู้สนใจสนับสนุนโรงเรียน เป็นต้น ความมีอำนาจหน้าที่และความมีอิสระมากขึ้น ในการจัดสรร ทรัพยากรด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านงบประมาณ บุคลากร หลักสูตร และทรัพยากรทางกายภาพ ภายใต้กฎ ระเบียบ นโยบาย หรือการจัดลำดับ ตลอดจนได้รับการตรวจสอบจากห้องถิน รัฐ หรือส่วนกลาง และได้เสนอแนวคิดว่า การกระจายอำนาจเป็นองค์ประกอบสำคัญ ของ โรงเรียนที่มีประสิทธิผล

วงจรการบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้ได้กำหนดผู้รับผิดชอบ ในขั้นตอนเกี่ยวกับ นโยบาย คือ กลุ่มนโยบาย ส่วนผู้รับผิดชอบในขั้นตอนที่เกี่ยวกับการนำนโยบายไปสู่การ ปฏิบัติ ดังนี้

2.6.1 การกำหนดจุดหมายและบุคลากร ตามความต้องการ จุดหมายเป็นข้อความที่บ่งบอกถึง ความต้องการของโรงเรียนอย่างกว้าง ๆ ซึ่งมักจะเป็นผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน

2.6.2 กำหนดคนนโยบาย (จุดหมายและแนวทางอย่างกว้าง) นโยบายเป็นข้อความ ที่บ่งบอกถึงจุดหมายและแนวทางการปฏิบัติงานอย่างกว้าง ๆ แต่ต้องมีความชัดเจน ผู้บริหารต้อง มีบทบาทเป็นนักบริหารนโยบาย นักวิเคราะห์นโยบาย นักวิจัยนโยบาย นักนำนโยบายไปปฏิบัติ และนักประเมินนโยบาย โดยปกติแล้วผู้บริหารมักเป็นผู้วางแผนนโยบายของสถานศึกษา แต่บาง นโยบายอาจจำเป็นต้องจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อศึกษาและกำหนดนโยบาย

2.6.3 การกำหนดแผนงาน เป็นขั้นตอนแรกในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละแผนงาน โรงเรียนมีหน้าที่ ในการจัดทำแผน และงบประมาณให้สอดคล้องกับ นโยบาย แล้วนำเสนอกลุ่มนโยบาย เพื่อจัดลำดับความสำคัญและอนุมัติ แล้วจึงจะนำไปสู่การ ปฏิบัติ

2.6.4 การจัดทำแผนและอนุมัติงบประมาณแผนงาน เป็นการแปลงนโยบาย ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลกับนักเรียน จัดดำเนินการ โดยผู้บริหารและทีมแผนงานประกอบด้วย จัดทำแผนและแผนงานงบประมาณ ซึ่งจะบอกว่าใครทำอะไร ทำเมื่อไร ทำอย่างไร ใครทำมี รายรับ รายจ่ายอย่างไร เมื่อทำเสร็จแล้วนำเสนอกลุ่มนโยบาย เพื่ออนุมัติ ทั้งนี้ต้องจัดทำให้ สอดคล้องกับนโยบายและลำดับความสำคัญที่กำหนดไว้

2.6.5 การนำแผนไปปฏิบัติ เมื่อแผนงานและงบประมาณได้รับการอนุมัติแล้ว จึงถึงขั้นการนำแผนงานไปปฏิบัติ บทบาทการนำแผนไปปฏิบัติจะอยู่ที่ผู้บริหาร และคณะกรรมการ เป็นสำคัญ โดยครุฑ์ที่เกี่ยวข้องกับแผนงานนั้น ๆ นำไปปฏิบัติ ในขณะที่ผู้บริหารแสดงบทบาท เป็นหัวหน้าทีมงาน สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นและรับข้อมูลคำลั่งใจ อำนวยการในการปฏิบัติงาน อำนวยความสะดวก ประสานงาน และบางครั้งผู้บริหารอาจต้องเดินทางทบทวนในการปฏิบัติงานเอง

2.6.6 การประเมินผล เป็นกระบวนการที่จะคุ้วงการดำเนินงาน การนำแผนไปปฏิบัติ บรรลุผลตามจุดหมาย นโยบายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน จุดหมายและนโยบาย รวมทั้งเพื่อการสร้างสรรค์ จุดหมายและนโยบายใหม่

ลักษณะและวิธีจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะและวิธีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว (การกำหนดลักษณะและวิธีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสัมพันธ์กับการประเมินความพร้อมซึ่งจะได้กล่าวถัดไปนี้) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดการศึกษาได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การจัดการศึกษาขึ้นเอง หรือขยายหรือเปลี่ยนแปลงระดับและประเภทการศึกษาโดยให้สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นใหม่หรือสถานศึกษาเดิมที่ขยายหรือเปลี่ยนแปลงระดับและประเภทการศึกษาจัดการศึกษาในระดับและประเภทที่มีความพร้อมมีความเหมาะสม และมีความต้องการภายในท้องถิ่น อาจแยกได้เป็น 4 กรณีคือ

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เคยจัดการศึกษามาก่อนจัดตั้ง สถานศึกษาเพื่อให้จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่กำหนด

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเพิ่มเติม โดยให้สถานศึกษาจัดการศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่จัดอยู่แล้ว ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเพิ่มเติม โดยให้สถานศึกษาจัดการศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่แตกต่างไปจากระดับ และประเภทที่จัดอยู่แล้ว ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีได้จัดตั้งสถานศึกษาเพิ่มเติม แต่ขยาย หรือเปลี่ยนแปลงระดับหรือประเภทการศึกษาจากระดับและประเภทที่จัดอยู่เดิม

2. การถ่ายโอนการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับวิธีการการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เมื่อพิจารณาตามกรอบของกฎหมาย รวมทั้งความเหมาะสมทางด้านแนวโน้มนโยบาย สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และความจำเป็นด้านอื่นแล้ว อาจแยกได้เป็น 2 กรณี คือ

**2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอย่างตามอำนาจหน้าที่ที่ได้
กล่าวแล้วข้างต้น**

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อื่น หรือ ร่วมมือกับรัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ หรือกระทรวง ทบวง กรมอื่น) หรือเอกชน
จัดการศึกษา ทั้งนี้ อาจมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ เช่น เทศบาลจัดตั้งสถานศึกษาเพื่อ
จัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในเขตเทศบาลเดต โดยข้อเท็จจริงจะมีประชาชนในนอกเขตเทศบาล
เข้ามาเรียนด้วย โดยไม่อาจจำกัดสิทธิของประชาชนเหล่านั้น ได้ หากประชาชนนอกเขตเทศบาล
เข้ามาเรียนเป็นจำนวนมากและเทศบาลมีข้อจำกัดด้านงบประมาณที่จะสนับสนุนการศึกษาให้
ได้ ก็อาจ โอนโรงเรียนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้า
เป็นเจ้าสังกัดร่วมของโรงเรียนดังกล่าว หรือกรณีที่โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตขององค์กรปกครอง
ส่วนตำบล องค์กรปกครองส่วนตำบลมีนโยบายจะขอโอนโรงเรียนมาสังกัด แต่มีข้อจำกัดด้าน^{รายได้และไม่ยินยอมให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดโอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็}
อาจทำความตกลงจัดตั้งสหการการศึกษา หรือองค์การที่เรียกชื่ออื่นๆ ได โดยมีองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าของร่วม เพื่อรับโอนสถานศึกษานั้นไป
บริหารจัดการแทน

2.7 หลักเกณฑ์และวิธีประเมินความพร้อม

ความเป็นมาของหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนข้างต้นว่ากระทรวงศึกษาธิการ
ได้ออกกฎหมายกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา
ขึ้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาตรา 289 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 42 และพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 21 กฎกระทรวงดังกล่าวได้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้แล้ว ก่อนที่จะออกกฎหมายแห่งราชอาณาจักรไทย
การดำเนินการยกเว้น และดำเนินการเป็นลำดับซึ่งจะได้บันทึกไว้เพื่อให้เห็นหลักคิดและ
พัฒนาการอันนำไปสู่การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม
ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. การเตรียมความพร้อมให้องค์การบริหารส่วนตำบล

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของคำว่า ความพร้อม ไว้ดังนี้

เดโช สวนานนท์ (2515 : 3-4) ได้ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง สภาพการเตรียมตัวตอบสนองหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง

พระพี ชูทธิ (2522 : 20-21) ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง สภาพการพัฒนาที่สมบูรณ์ขึ้นในสภาพที่เตรียมความพร้อมเพื่อปฏิบัติภารกิจกรรมต่าง ๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลมาจากการเตรียมการ ไว้ก่อนแล้วอย่างพร้อมมุ่งสำหรับภารกิจนั้น

ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2532 : 6) ได้กล่าวถึงความพร้อมในการจัดการศึกษา ว่า หมายถึง สภาพของการบริหารและการวางแผนที่มีการพัฒนาศักยภาพ ให้สมบูรณ์ในพิธีทางที่ดีขึ้น เพื่อการศึกษาให้ทันสมัย ทันสถานการณ์และพัฒนาให้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้าน

กมลรัตน์ หล้าวงศ์ (2542 : 30-31) ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง สภาพความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ที่พร้อมจะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทางด้านร่างกาย ได้แก่ ภูมิภาวะ ซึ่งหมายถึงความเจริญอย่างเต็มที่ของอวัยวะร่างกาย ทางด้านจิตใจ ได้แก่ ความพอใจที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือพ้อยใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ

สำลี เกียงทอง (2544 : 4-5) ให้ความหมายของความพร้อมว่า หมายถึง สภาพที่เตรียมไว้อย่างสมบูรณ์ เพื่อที่จะปฏิบัติ หรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของคำว่า ความพร้อม พอสรุปได้ว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพการเตรียมตัวที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพทางการบริหาร ทั้งทางกายภาพ ทางปัญญา ความรู้ พื้นฐาน ความสามารถ ตลอดจนมีความเข้าใจในเรื่องเทคนิค และวิธีการ ให้สมบูรณ์ สามารถปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่น ได้สำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ความพร้อมในการบริหารจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สภาพการเตรียมตัวทางการบริหารจัดการศึกษาของบุคคล ในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีความรู้ความสามารถที่จะบริหารจัดการการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม เสนอภาค และເຊື້ອຕ່ອງການມີສ່ວນຮ່ວມ

4. การถ่ายโอนอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนกระจาดยอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 (สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี. 2543 : 76-83) ได้กำหนดแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร จัดการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหลักการท้าไปดังนี้

4.1 ให้น่วงงานของรัฐที่ถ่ายโอนภารกิจ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน คำแนะนำ และคำปรึกษา ทางเทคนิค วิชาการ และการดำเนินงาน ให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการกิจที่ถ่ายโอนตามความเหมาะสม ดำเนินการฝึกอบรม ประจัดทำแผนงาน ฝึกอบรมต่าง ๆ รวมทั้งกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะบูรณาการที่ประสาน หน่วงงานอื่นๆ กว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความพร้อมที่จะรับการถ่ายโอนภารกิจ

4.1.1 ให้มีการสนับสนุนและเตรียมสร้างสมรรถนะ ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรับการถ่ายโอนงบประมาณ และภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง ตลอดจนการรวมตัว เป็นเครือข่ายในการพัฒนาท้องถิ่น

4.1.2 การจัดทำโครงการ / กิจกรรมตามโครงการถ่ายโอนบริหาร สาธารณูปโภคให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระยะแรก เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชนในพื้นที่ ควรพิจารณาจากโครงการ / กิจกรรมของแผนพัฒนาจังหวัดแผนพัฒนา อำเภอ และแผนพัฒนาตำบลเป็นหลัก

4.1.3 สำหรับให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่ในการสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือ การดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองพัทยา และองค์การ บริหารส่วนตำบลในพื้นที่

4.2 การปรับโครงสร้างภายในองค์กรบริหารส่วนตำบลเพื่อรับภารกิจ

4.2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท ควรมีการจัดโครงสร้าง องค์กรพื้นฐานที่มีมาตรฐานเดียวกันในแต่ละประเภทแต่ละแห่ง โดยคำนึงถึงภารกิจหลักที่ ได้รับการถ่ายโอน จัดความสามารถทางการบริหารทางการเงิน การคลัง และอัตรากำลัง เป็นหลัก

4.2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละประเภทแต่ละแห่ง ย่อมมีอิสระ ที่จะปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับภารกิจที่ได้รับมอบหมายในแต่ละด้านและ ความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

4.2.3 การปรับหรือขยายโครงสร้างองค์กรต้องคำนึงถึงด้านทุน ของการบริหารและความกุ้มค่า ตลอดจนเอกสารของบริหารงานในองค์กรนั้น ๆ ด้วย

4.2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารงานบุคคล ภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย

4.2.5 ส่งเสริมให้มีการรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขนาดที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

4.3 การพัฒนาองค์กร ในระดับจังหวัดเพื่อรองรับการถ่ายโอน มีหลักการทั่วไป ดังนี้

4.3.1 การดำเนินภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บางด้านต้องการ ความชำนาญในวิชาชีพเฉพาะ และความเป็นเอกภาพในการจัดบริการสาธารณสุข เช่น การจัดการศึกษาการสาธารณสุข การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้านระดับจังหวัด โดยให้มีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและ มาตรฐานการจัดบริการสาธารณสุขเรื่องนั้น ๆ ในเขตจังหวัด การจัดสรรทรัพยากรและการกำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประสานความร่วมมือระหว่างรัฐ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยกันเอง กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดบริการสาธารณสุข คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจกำหนดให้มีคณะกรรมการเฉพาะด้าน ระดับเขตพื้นที่ในเขตแทนคณะกรรมการเฉพาะด้านระดับได้โดยต้องคำนึงถึงความจำเป็น เอกภาพในการจัดบริการสาธารณสุข

4.3.2 คณะกรรมการเฉพาะด้าน ข้อ ก) การประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงาน ของรัฐ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนฝ่ายวิชาชีพ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนประชาชนและภาคประชาสังคม

4.3.3 ให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ ของ คณะกรรมการเฉพาะด้าน ตามข้อ ก) คณะกรรมการเฉพาะด้านระดับพื้นที่ ตามข้อ ก) วรรณสองอางมีติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตพื้นที่นั้น ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ แทนองค์กรบริหารส่วนจังหวัดได้

กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดบริการสาธารณสุข คณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได หรือหน่วยงานของรัฐให้ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ ของคณะกรรมการเฉพาะด้านระดับจังหวัด

หรือคณะกรรมการเฉพาะด้านระดับพื้นที่แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตามพระราชบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ เช่นเดียวกับคณะกรรมการเฉพาะด้าน ตามข้อ ก) ให้คณะกรรมการดังกล่าวถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบให้แก่คณะกรรมการเฉพาะด้าน ตาม ข้อ ก) ภายในระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันที่กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลบังคับใช้

4.4 การปรับปรุงระบบการวางแผน ระบบงบประมาณ ระบบบัญชี ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบติดตามตรวจสอบ และระบบข้อมูลมีลักษณะทั่วไป ดังนี้

4.4.1 พัฒนาระบบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ให้มีลักษณะเป็นการพนึกกำลังแบบองค์รวม และการบูรณาการแผนงานและโครงการพัฒนา เพื่อลดความซ้ำซ้อน และให้เกิดการประยุกต์โดยให้ประชาชนและภาคประชาสังคม ที่เป็นภาคีการพัฒนาต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและตรวจสอบติดตามประเมินผล

4.4.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา ท้องถิ่น ของตนเองในระยะยาว เพื่อให้ทราบทิศทางและความต้องการค่าใช้จ่ายในอนาคต

4.4.3 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ประชาชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ การติดตามประเมินผล การพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้กระบวนการวางแผนของท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

4.4.4 เพื่อให้การวางแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาถูกนำไปปฏิบัติได้จริง แผนพัฒนาระยะยาวดังกล่าว จำเป็นต้องจัดทำแผนงบประมาณ 3 ปี ที่ยึดผลสำเร็จของงานเป็นเป้าหมาย ของการทำงาน และมีลักษณะการจัดทำที่มีความต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นแผนก้าวหน้าเพื่อสร้างความมั่นใจในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนานั้น ๆ ในระยะ 3 ปี

4.4.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีการคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของ การให้บริการสาธารณะที่รับผิดชอบเพื่อให้ใช้ในการจัดทำงบประมาณที่เน้นผลผลิต และผลลัพธ์ในการปฏิบัติงาน

4.4.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนา วิธีการจัดทำงบประมาณ แบบเน้นผลงานที่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติการ เพื่อใช้ในการ

นำเสนอต่อสภากองท้องถิ่นและระบบงบประมาณดังกล่าวต่อไปนี้ความโปร่งใสชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้จริง

4.4.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเร่งจัดทำบัญชีทรัพย์สินและดำเนินการบริหารทรัพย์สินที่อยู่ให้คุ้ม ค่ามากที่สุดพัฒนาระบบข้อมูล พัฒนาระบบบัญชีแบบพึงรับ-พึงจ่าย ที่สามารถแสดงการรับรู้ที่มาของรายได้จากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งการรับรู้ของรายจ่าย และภาระหนี้สิน ที่เกิดขึ้น ซึ่งระบบบัญชีแบบพึงรับ – พึงจ่าย จะทำให้เกิดความโปร่งใส และรู้ถึงสถานะทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

4.4.8 พัฒนาระบบข้อมูลการเงินการคลังส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบข้อมูลสนับสนุนและระบบการรายงานให้ประชาชนทราบ ได้แก่ ข้อมูลฐานะรายได้รายจ่ายของท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ข้อมูลด้านทุน การวัดผลผลิต และผลลัพธ์ของการทำงานที่มีต่อประชาชน ฯลฯ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนสามารถตรวจสอบได้

4.4.9 รัฐบาลต้องเร่งพัฒนาระบบการติดตาม ตรวจสอบของราชการ บริหารส่วนกลาง ในส่วนเสริมการบริหารงบประมาณ และการใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความโปร่งใสเข้าใจง่าย

4.5 การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำกับจะกระทำได้เมื่อมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจหน้าที่กระทำได้ ทำเท่าที่จำเป็นภายใต้กรอบของกฎหมาย เป็นไปตามการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี: 2543)

4.6 การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่น และภาคประชาสังคมในการตรวจสอบ หน่วยงานที่จัดตั้งโดยการกิจต้องจัดการฝึกอบรมบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถปฏิบัติงานได้ ก่อนการถ่ายโอน บุคลากรต้องได้รับการสนับสนุนส่งเสริมในการศึกษาฝึกอบรมเพื่อประโยชน์ และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน การศึกษาอบรม ผู้บริหารและบุคลากร วางแผนการกระตุ้นส่งเสริมให้บุคลากรตื่นตัวพัฒนาตนเอง จัดให้มีงบประมาณสนับสนุนการศึกษาอบรม เพื่อพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร (สำนักนายกรัฐมนตรี: 2543 : 89)

วิศรา คำนึงธรรม (2546 : 6) แนวคิดการปรับปรุงประสิทธิภาพเพื่อเตรียมความพร้อมในการบริหารการจัดการศึกษาตามแผนกรวยยานางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 มีหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน

แนะนำ คำปรึกษาทางเทคนิค ฝึกอบรมทางวิชาการ สถาบันการบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
3. ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยนายแบบพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับข้อท้องราชการ

ด้านการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนี้ต้องมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมิใช่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลฯ ได้ไม่เกิน 1 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งซึ่งมิเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยนายแบบพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของท้องราชการสั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. แต่งตั้งและถอนตนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
3. รักษาการเพื่อให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น กล่าวโดยสรุป ตามมาตรา 60 ของพระราชบัญญัติสถาบันการบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงาน

ส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีอำนาจหน้าที่ในการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย การกระจายอำนาจการปกครองในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นอยู่ในความสนใจของประชาชนทุกฝ่าย เพราะประชาชนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 80 อาศัยอยู่ตามท้องถิ่นชนบททั่วประเทศ และอยู่ภายใต้เขตการปกครองในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด และมีพื้นที่ครอบคลุมมากที่สุด จะเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็งและประชาชนทั้งในด้านพัฒนาคนและสังคม พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาแหล่งน้ำ พัฒนาการเมือง การบริหารและพัฒนาทัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ที่กฎหมายกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสถาบันและองค์การบริหารส่วนตำบล(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542 มาตรา 67 ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางนงน
2. รักษาระดับความสะอาดอนุน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. สร้างเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. สร้างเสริมการพัฒนาศศิ เศรษฐกิจ เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
7. คุ้มครองคุ้มครองและบำรุงรักษาทัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จริตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยยึดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ความจำเป็นตามสมควร

มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
2. ให้มีการบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา และพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครัวเรือน
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของรายฎูร
8. การคุ้มครองคูแปลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเที่ยนเรือ และท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

จะเห็นได้ว่าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จะเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง และพัฒนาท้องถิ่นตนเองให้เจริญรุ่งเรือง จากการที่กฎหมายได้กำหนดหน้าที่ของเทศบาล ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังกล่าว เป็นตัวชี้ชัดว่าการที่สุขากินาลยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลและสภาพตำบลยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ ตั้งแต่การจัดรูปแบบองค์กร โครงสร้างการบริหาร บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ระบบการบริหารงานบุคคลและการขยายขอบข่ายงาน เมื่อเป็นเช่นนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ เทศบาลตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ จะต้องจัดรูปแบบการบริหารรวมทั้ง วิธีการบริหาร ให้มีคุณภาพทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินได้อย่างเป็น รูปธรรม และในส่วนของบุคลากรของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องเป็น ผู้ได้รับแรงจูงใจเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนอง ความต้องการของประชาชน ได้อย่าง แท้จริง

แม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบัวตุม อําเภอโซ่พิสัย จังหวัดหนองคาย จะมีการ บริหารงานแบบมีส่วนร่วม ในรูปแบบผู้บริหาร ที่ได้รับเลือกตั้ง มาจากประชาชน อย่างอิสระ แล้วก็ตาม การรับการถ่ายโอนสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน เป็นงานใหม่ ที่องค์การบริหารส่วนตำบล บัวตุม อําเภอโซ่พิสัย จังหวัดหนองคาย และหน่วยงานของรัฐต้องคืนด้วย จัดเตรียมความพร้อม และประเมินผล ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบัวตุม อําเภอโซ่พิสัย จังหวัด หนองคาย จะมีความพร้อมเพียงพอที่จะ รับการถ่ายโอนสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานตามระยะเวลา ที่รัฐกำหนดหรือไม่ การเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ตัวชี้วัด และระดับคุณภาพในการประเมินความพร้อมในการ

จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นงานที่ละเอียดอ่อน จำเป็นต้องใช้ ข้อมูล สภาพปัญหาทางการบริหารจัดการ ที่ได้จากการเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันจะช่วย ให้งานวิจัยเกิดองค์ความรู้ใหม่ การประเมินความพร้อมคนเองในการรับการถ่ายโอน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวตูม อำเภอไช่พิสัย จังหวัดหนองคาย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์เชื่อถือได้

5. กฎกระทรวงและวิธีการประเมินความพร้อม

อาศัยอำนาจตามมาตรา 8 และมาตรา 21 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ออกกฎกระทรวง ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“การประเมิน” หมายความว่า การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“รับโอน” หมายความว่า การรับโอนการจัดการศึกษาจากสถานศึกษา

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ และให้หมายความรวมถึงสถานศึกษานอกระบบโรงเรียนและตาม อัธยาศัยด้วย

“ส่วนราชการ” หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการ ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาหรือที่เป็นต้นสังกัดของสถานศึกษา

ข้อ 2. ให้มีเกณฑ์ และเงื่อนไขประกอบเกณฑ์การประเมิน ดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์การประเมิน ประกอบด้วย

1.1 ประสบการณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหรือมี

ส่วนร่วมจัดการศึกษาแผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาการจัด การศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับ ประเภทและรูปแบบ การศึกษา

1.2 วิธีการบริหารและการจัดการศึกษา

1.3 การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา

1.4 ระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจุบันและ

ความต้องการของชุมชน

1.5 ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อม
ในการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เงื่อนไขประกอบเกณฑ์ประเมิน ประกอบด้วย

2.1 การมีรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงพอสำหรับ

การจัดการศึกษา

2.2 การกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สถานศึกษา

2.3 การขัดองค์กรภายในร่องรับการคุณบริหารจัดการศึกษา

2.4 การมีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 การจัดการระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษา

ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพของแต่ละตัวชี้วัดของแต่ละองค์กรประกอบตามข้อ 1

เงื่อนไขแต่ละองค์ประกอบตาม (2) และเกณฑ์ผ่านการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ และประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาประกาศกระทรวงศึกษาธิการตามวาระสอง ให้กำหนดคืนตามลายละเอียด
ที่กระทรวงศึกษาธิการและคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เห็นชอบร่วมกัน

ข้อ 3. ให่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภาพขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะจัดการศึกษา หรือรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติยืนคำขอ
ต่อส่วนราชการก่อนวันเริ่มปีการศึกษาใหม่ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดการศึกษาอยู่แล้ว ให้มีสิทธิจัดการศึกษาได้
ต่อไปโดยมีการประเมินอีก แต่ถ้าเป็นการรับโอนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือมีการ
เปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินการตามวาระหนึ่ง

ข้อ 4. ให้ส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการประเมิน จำนวนเก้าคน
ประกอบด้วย

1. ผู้แทนของส่วนราชการ จำนวนสามคน

2. ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยื่นคำขอ จำนวนสามคน

3. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่nrร่วมกัน

เสนอจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการศึกษา การบริหาร จัดการ ศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม กีฬา หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน จำนวนสามคนในกรณีที่มีการเสนอขอผู้ทรงคุณวุฒิเกินสามคน และไม่อาจเลือกให้เหลือสาม คนได้ให้ใช้วิธีการจับฉลากให้คณะกรรมการตามวาระหนึ่งเดือนผู้ทรงคุณวุฒิดคนหนึ่ง เป็นประธานกรรมการให้ส่วนราชการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการนั้นเป็นเลขานุการและให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยื่นคำขอแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น คนหนึ่งเป็นช่วยเลขานุการ

ข้อ 5. ให้ส่วนราชการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ 4 ให้แล้วเสร็จภายใน สามสิบห้าตั้งแต่วันที่ได้รับคำขอให้คณะกรรมการตามวาระหนึ่งดำเนินการประเมินความ พร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยื่นคำขอให้แล้วเสร็จภายในหกสิบ วันนับตั้งแต่วันแต่งตั้งคณะกรรมการ

ข้อ 6. ให้ส่วนราชการแจ้งผลการประเมินตามข้อ 5 วาระสอง ให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ยื่นคำขอ สถานศึกษา ส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบโดยเร็ว

ข้อ 7. ในกรณีที่ระยะเวลาการยื่นคำขอรับการประเมินตามข้อ 3 วาระหนึ่งสำหรับ ปีการศึกษาแรกหลังจากกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นยื่นคำขอรับการประเมินตามข้อ 3 วาระหนึ่งได้ภายในเวลาไม่น้อยกว่า เก้าสิบวันก่อนวันเริ่มต้นปีการศึกษานั้น

6. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์เงื่อนไข ตัวชี้วัด และระดับคุณภาพ ในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547

โดยที่สมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขตัวชี้วัด และระดับคุณภาพในการ ประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาศัย อํานาจตามความในข้อ 2 วรรคสอง ของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน

ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกประกาศ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“สถานศึกษาทั่วไป” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และให้หมายความถึงสถานศึกษานอกระบบโรงเรียนและตามข้อหาด้วย
ด้วย ยกเว้นสถานศึกษาพิเศษ

“สถานศึกษาพิเศษ” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการจัดการศึกษาลักษณะพิเศษบางประการ ได้แก่

“สถานศึกษาพิเศษ” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการจัดการศึกษาพิเศษบางประการ ได้แก่

1. สถานศึกษาที่เน้นการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศเฉพาะด้านที่ให้บริการ
ในเขตที่กว้างขวางกว่าเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่ง

2. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในเชิงทดลอง วิจัยและพัฒนา

3. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อผู้พิการและด้อยโอกาส

4. สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นสถานศึกษาตัวอย่างหรือต้นแบบ
สำหรับการจัดการศึกษาในระดับภาค ในระดับจังหวัดหรือในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

5. สถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป

6. สถานศึกษาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานของสำนักงาน
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือที่ยังขาดความพร้อมด้านบุคลากรและ
ระบบบริหาร ซึ่งต้องพัฒนามาตรฐานและความพร้อมก่อน

7. สถานศึกษาที่มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์กร

มหาชน พ.ศ. 2542

8. สถานศึกษาในโครงการพระราชดำริ หรืออยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์
หรือจัดตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสต่าง ๆ

9. สถานศึกษาที่ผู้บริจากที่คิดและอาคาร ระบุวัตถุประสงค์ให้รัฐเป็น

ผู้จัดการการศึกษาของ

ข้อ 2. เกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น มีตัวชี้วัดของแต่ละองค์ประกอบ และค่าน้ำหนักของแต่ละตัวชี้วัดเป็นไปตามบัญชี
รายละเอียด 1 แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ 3. เงื่อนไขการประ同胞หลักเกณฑ์ความพร้อมในการจัดการศึกษาของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามบัญชีรายละเอียด 2 แบบท้ายประกาศนี้

ข้อ 4. เกณฑ์การผ่านประเมินในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ให้เป็นไปตามบัญชีรายละเอียด 3 แบบท้ายประกาศนี้

ข้อ 5. ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศด้วยกานประการในราชกิจจานุเบกษา^{เป็นต้นไป}

บัญชีรายละเอียด 1 แบบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์วิธีการ
เงื่อนไข ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

**ข้อกำหนดเกี่ยวกับตัวชี้วัดและระดับคุณภาพตามองค์ประกอบของเกณฑ์ประเมิน
ความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปีกของส่วนท้องถิ่น**

1. ให้มีตัวชี้วัดตามองค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัด
การศึกษาขององค์กรปีกของส่วนท้องถิ่น จำนวน 11 ตัวชี้วัด และมีค่าน้ำหนัก ดังนี้

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก
1. ประสบการณ์ของ องค์กรปีกของส่วน ท้องถิ่นในการจัดหรือ ^{มีส่วนร่วมจัด} การศึกษา	1. ระยะเวลาที่องค์กรปีกของส่วนท้องถิ่นจัดหรือมี ส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา จนถึงปีที่ประเมิน	1
	2. ผลลัพธ์การศึกษา	3
	3. ความร่วมมือของชุมชนในการจัดการ ศึกษาของ องค์กรปีกของส่วนท้องถิ่น เช่น - ค้านทรัพย์สิน	2
	- ค้านวิชาการ	
	- ค้านบริการและกิจกรรม	
	- ค้านอื่น ๆ	2
	4. การส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษานั้นก่อนขอรับ ^{โอน} - ค้านทรัพย์สิน	
	- ค้านวิชาการ	
	- ค้านบริการและกิจกรรม	
	- ค้านอื่น ๆ	
2. แผนการเตรียมความ พร้อมในการจัด การศึกษาหรือ ^{แผนพัฒนาการจัด} การศึกษาซึ่งแสดงให้ เห็นถึงความพร้อม ด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสม	5. การมีแผนในลักษณะกลยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อม การจัดการศึกษา	
	6. ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และ สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา	
	7. การมีแผน ที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการ ช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ด้าน	1
	7.1 การมีเครือข่ายในการช่วยเหลือเด็ก ด้อยโอกาส	

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก
กับระดับ ประเภทและรูปแบบการศึกษา	7.2 การมีหลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กด้อยโอกาส 7.3 การมีระบบรองรับการศึกษาด้วยและการมีงานทำ	
3. วิธีการบริหารและการจัดการศึกษา	8. รูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา	1
4. การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา	9. สัดส่วนการใช้รายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้แต่ไม่รวมเงินเฉพาะกิจจากรัฐ) เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณย้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณที่ประเมิน)	2
5. ระดับประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน	10. ความต้องการได้เข้าเรียนในสถานศึกษาในระดับประเภทการศึกษาของประชากรในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2
6. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	11. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3

2. ตัวชี้วัดตามองค์ประกอบในเกณฑ์การประเมินความพร้อมนี้ใช้ประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. ระดับคุณภาพของตัวชี้วัด ให้มีระดับคุณภาพของตัวชี้วัด 3 ระดับมีความหมายและค่าคะแนนดังนี้

3.1 ระดับ 1 ยังไม่มีความพร้อมในระดับต่ำหรือความพร้อมน้อย มีค่าคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

3.2 ระดับ 2 มีความพร้อมในระดับปานกลางมีค่าคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

3.3 ระดับ 3 มีความพร้อมในระดับสูงหรือมีความพร้อมมากมีค่าคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

4. การคิดระดับคุณภาพรวมให้คิดจากผลรวมของผลคุณของค่าคะแนนที่ได้ในแต่ละคะแนนของตัวชี้วัดที่ต้องประเมินสำหรับกรณีนี้กับค่าน้ำหนักของตัวชี้วัดนั้น หารด้วยค่าน้ำหนักร่วมของทุกตัวชี้วัดที่ต้องประเมินสำหรับกรณีนี้

5. เกณฑ์การผ่านการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาขององค์กร ประกอบด้วยส่วนท้องถิ่นและลักษณะการศึกษาตามผลการประเมินเป็นไปตามบัญชีรายละเอียด 3 แบบท้ายประกาศนี้

ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพตามองค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรประกอบด้วยส่วนท้องถิ่น

กรณีที่ 1 ใช้ประเมินความพร้อมในกรณีองค์กรประกอบด้วยส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาขึ้นใหม่โดยที่ยังไม่เคยจัดการศึกษามาก่อน

กรณีที่ 1.1 จัดการศึกษาทั่วไป เว้นแต่การศึกษาส่งเสริมฯ 7 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
1. ประสบการณ์ขององค์กรส่วนประกอบ ส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาหรือมีส่วนร่วมร่วมหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา	1. ระยะเวลาที่องค์กรประกอบส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วมหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี	ระดับ 1 มีส่วนร่วมหรือมีส่วนสนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี
2. แผนการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาหรือ	2. การมีแผนในลักษณะแผนกลยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อม การจัดการศึกษา	ระดับ 2 มีส่วนร่วมหรือสนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
<p>3. วางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแสดงให้เห็นถึงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับระดับประเภทและรูปแบบการศึกษา</p> <p>4. วิธีการบริหารและการจัดการศึกษา</p>	<p>3. ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา</p> <p>4. รูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา</p>	<p>ระดับ 2 มีแผนตามระดับ 1 โดยครอบคลุมการกิจกรรมด้านและมีแผนปฏิบัติการที่แปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิวัติระดับ 3 มีแผนตามระดับ 2 และมีระบบการควบคุมกำกับ ตรวจสอบไปสู่การสร้างความเชื่อมั่นว่าจะจัดการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐาน</p> <p>ระดับ 1 มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาหรือมีแผนที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมดังกล่าว</p> <p>ระดับ 3 มีความพร้อมตามระดับ 2 อย่างเพียงพอและได้มาตรฐาน</p> <p>ระดับ 1 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>ระดับ 2 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่หนึ่งหมื่นห้าร้อยห้าสิบห้าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรูปแบบเช่นเดียวกันกับเมืองพัทยา หรือมีประชากรตั้งแต่สามหมื่นคนขึ้นไป หรือจัดการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่สามหมื่นคนขึ้นไป</p> <p>ระดับ 3 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตบริการทั้งจังหวัดหรือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่หนึ่งหมื่นห้าร้อยห้าสิบห้าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรูปแบบเช่นเดียวกันกับเมืองพัทยา หรือมีประชากรตั้งแต่สามหมื่นคนขึ้นไป หรือจัดการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่สามหมื่นคนขึ้นไป</p>

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
5. การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา	5. สัดส่วนการใช้รายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้แต่ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากรัฐ) เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณปีงบประมาณ (ไม่รวมปีที่เริ่มประเมิน)	ระดับ 1 น้อยกว่าร้อยละ 5 ของรายได้ ระดับ 2 ร้อยละ 5-10 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี ระดับ 3 มากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี
6. ระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน	6. ความต้องการได้เข้าเรียนในสถานศึกษาในระดับและประเภทการศึกษาประชากรในเขตบริการขององค์กร ปักครองส่วนท้องถิ่น	ระดับ 1 ประชากรในวัยเรียนต้องการเข้าเรียนร้อยละ 50 ของกลุ่มเป้าหมายที่จัดการศึกษา ระดับ 2 ประชากรในวัยเรียนต้องการเข้าเรียนร้อยละ 50-80 ของกลุ่มเป้าหมายที่จัดการศึกษา ระดับ 3 ประชากรในวัยเรียนต้องการเข้าเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ของกลุ่มเป้าหมายที่จัดการศึกษา
7. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตบริการขององค์กร ปักครองส่วนท้องถิ่น ต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น	7. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความใน การจัดการศึกษาขององค์กร ปักครองส่วนท้องถิ่น	ระดับ 1 ประชาชนและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องน้อยกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามี ความพร้อม ระดับ 2 ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร้อยละ 50-80 เห็นว่ามี ความพร้อม ระดับ 3 ประชาชนที่ส่วนเกี่ยวข้อง มากกว่าร้อยละ 80 เห็นว่ามีความพร้อม

กรณีที่ 1.2 ขัดการศึกษาส่งเคราะห์ให้ประเมินจำนวน 8 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
1. ประสบการณ์ของ องค์กรปักธงส่วน ท้องถิ่นในการจัดหรือ ^{ร่วมจัดการศึกษา}	1. ระยะเวลาที่องค์กรปักธง ส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วม ^{หรือส่งเสริมสนับสนุน} การศึกษาจนถึงปีที่ประเมิน	ระดับ 1 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา ระดับ 2 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา ระดับ 3 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา
2. แผนการเตรียมความ ^{พร้อมในการจัด} ^{การศึกษาหรือ} ^{แผนพัฒนาการจัด} ^{การศึกษาซึ่งแสดงให้} ^{เห็นถึงความพร้อมด้าน} ^{ต่างๆ ที่} ^{เหมาะสมกับระดับ} ^{ประเภทและรูปแบบ} ^{การศึกษา}	2. การมีแผนในลักษณะแผน ^{กลยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อม} ^{การจัดการศึกษา}	ระดับ 1 มีแผนในลักษณะแผนกลยุทธ์ ^{เพื่อเตรียมการและดำเนินการจัด} การศึกษา ระดับ 2 มีแผนตามระดับ 1 โดย ^{ครอบคลุมการกิจกรรมด้านและมีแผน} ^{ปฏิบัติการที่แปลงกลยุทธ์ไปสู่การ} ^{ปฏิบัติ} ระดับ 3 มีแผนตามระดับ 2 และมี ^{ระบบการควบคุม กำกับ ตรวจสอบ} ^{นำไปสู่การสร้างความเชื่อมั่นว่าจะจัด} ^{การศึกษาได้อย่างมีมาตรฐาน}
	3. ความพร้อมด้านอาคาร ^{สถานที่ วัสดุครุภัณฑ์และสิ่ง} ^{อำนวยความสะดวกในการจัด} ^{การศึกษา}	ระดับ 1 มีความพร้อมด้านอาคาร ^{สถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัด} การศึกษานี้ ^{แผนที่แสดงให้เห็นความคังกล่าว}

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
3. วิธีการบริหารและการจัดการศึกษา	5. การมีแผนที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ด้าน ก) การมีเครือข่ายในการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ข) การมีหลักสูตรและแนวการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กด้อยโอกาส ค) การมีระบบรองรับการศึกษาต่อและการมีงาน	ระดับ 2 มีความพร้อมระดับ 1 อย่างเหมาะสมกับประเภทและรูปแบบการศึกษา ระดับ 3 มีความพร้อมตามระดับ 2 อย่างเพียงพอและได้มาตรฐาน ระดับ 1 มีความพร้อม 1 ด้าน ระดับ 2 มีความพร้อม 2 ด้าน ระดับ 3 มีความพร้อม 3 ด้าน
	6. รูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา	ระดับ 1 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 2 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไปหรือจัดการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 3 การจัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เขตบริการทั้งจังหวัดหรือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รูปแบบพิเศษ เช่นเดียวกันกับ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
4. การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา	7. สัดส่วนการใช้รายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไป และเงินกู้ แต่ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากรัฐ) เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณ ปีนหลัง (ไม่รวม ปีงบประมาณที่ประเมิน) อื่นตั้งแต่ 3 องค์กรขึ้นไป	เมืองพัทยาหรือเมืองที่มีตั้งแต่สามหมื่น คนขึ้นไป หรือจัดการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 1 น้อยกว่าร้อยละ 5 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี
5. ระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของชุมชน	8. ความต้องการได้เข้าเรียนในสถานศึกษาในระดับและประเภทของประชากรในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับ 2 ร้อยละ 5-10 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี ระดับ 3 มากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี
6. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	9. ความเห็นของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับ 1 ประชาชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องน้อยกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีความพร้อม ระดับ 2 ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องร้อยละ 50-80 เห็นว่ามีความพร้อม ระดับ 3 ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่าร้อยละ 80 เห็นว่ามีความพร้อม

**กรณีที่ 2 ใช้ประเมินความพร้อมกรณีองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นเปลี่ยนแปลง
ประเภทการจัดการศึกษา ให้ประเมินจำนวน 5 ตัวชี้วัด ดังนี้**

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
1. ประสบการณ์ของ องค์กรปักครอง ส่วนท้องถิ่นในการ จัดหรือมีส่วนร่วม ¹ จัดการศึกษา	2. ผลการจัดการศึกษา	ระดับ 1 สถานศึกษาน้อยกว่าร้อยละ 50 มีมาตรฐานในการจัดการศึกษาตาม มาตรฐานองค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 2 สถานศึกษาร้อยละ 50-80 มี มาตรฐานในการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 3 สถานศึกษามากกว่าร้อยละ 80 มี มาตรฐานในการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน ขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น
2. แผนการเตรียม ความพร้อมในการ จัดการศึกษาหรือ ² แผนพัฒนาการจัด การศึกษาที่แสดงให้ เห็นถึงความพร้อม ด้านต่าง ๆ ที่ เหมาะสมสมกับระดับ ประเภทและ รูปแบบการศึกษา	5. การมีแผนในลักษณะ แผนกลยุทธ์เพื่อเตรียม ความพร้อมการจัด การศึกษา	ระดับ 1 มีแผนในลักษณะแผนกลยุทธ์เพื่อ ³ เตรียมการและดำเนินการจัดการศึกษา ระดับ 2 มีแผนตามระดับ 1 โดยครอบคลุม ⁴ การกิจกรรมทั่วไปและมีแผนปฏิบัติเพื่อแปลง กลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ระดับ 3 มีแผนตามระดับ 2 และมีระบบที่ ควบคุม กำกับ ตรวจสอบนำไปสู่การสร้าง ความเชื่อมั่นว่าจะจัดการศึกษาได้อย่างมี มาตรฐาน
	6. ความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกในการจัด การศึกษา	ระดับ 1 มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกใน การจัดการศึกษาหรือมีแผน ที่แสดงให้เห็น ถึงความพร้อมดังกล่าว

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
5. ระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของชุมชน	10. ความต้องการเข้าเรียนในสถานศึกษาในระดับและประเภทการศึกษาของประชากรในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับ 2 มีความพร้อมตามระดับ 1 อย่างเหมาะสมกับระดับ ประเภทและรูปแบบการศึกษา ระดับ 3 มีความพร้อมตามระดับ 2 อย่างเพียงพอและได้มาตรฐาน ระดับ 1 ประชากรในวัยเรียนต้องการเข้าเรียนอย่างน้อยร้อยละ 50 ของกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าเรียน ระดับ 2 ประชากรในวัยเรียนต้องการเข้าเรียนร้อยละ 50-80 ของกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าเรียน ระดับ 3 ประชากรในวัยเรียนต้องการเข้าเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ของกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าเรียน
6. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	11. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตบริการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับ 1 ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องน้อยกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีความพร้อม ระดับ 2 ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร้อยละ 50-80 เห็นว่ามีความพร้อม ระดับ 3 ประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่าร้อยละ 80 เห็นว่ามีความพร้อม

กรณีที่ 3 ใช้ประเมินความพร้อมกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับโอนการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ

กรณีที่ 3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่จัดการศึกษาข้อรับโอนการจัดการศึกษาทั่วไป เว้นแต่การศึกษาส่งเคราะห์ให้ประเมินจำนวน 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
1. ประสบการณ์ของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการ จัดหรือมีส่วนร่วมจัด การศึกษา	1. ระยะเวลาที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วน ร่วมหรือส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาจนถึงปีที่ ประเมิน	ระดับ 1 มีส่วนร่วมหรือสนับสนุน ในการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อย กว่า 1 ปีการศึกษา ระดับ 2 มีส่วนร่วมหรือสนับสนุน ในการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อย กว่า 2 ปีการศึกษา ระดับ 3 มีส่วนร่วมหรือสนับสนุน ในการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อย กว่า 3 ปีการศึกษา
	2. ส่งเสริมสนับสนุนสถานนั้น ก่อนขอรับโอน เช่น - ค้านทรัพย์สิน - ค้านวิชาการ - ค้านบริการและกิจกรรม - ค้านอื่น ๆ	ระดับ 1 สนับสนุนค้านได้ด้านหนึ่ง ระดับ 2 ส่งเสริมสนับสนุนหลาย ๆ ด้าน ระดับ 3 ส่งเสริมสนับสนุน หลากหลาย ๆ ด้าน อย่างต่อเนื่อง
4. การจัดสรรรายได้ เพื่อการศึกษา	3. สัดส่วนการใช้รายได้ (รวม เงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้ แต่ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะ กิจจากรัฐ) เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณข้อนหลัง (ไม่ รวมปีงบประมาณที่ประเมิน)	ระดับ 1 น้อยกว่าร้อยละ 5 ของ รายได้เฉลี่ยต่อปี ระดับ 2 ร้อยละ 5-10 ของรายได้ เฉลี่ยต่อปี ระดับ 3 มากกว่าร้อยละ 10 ของ รายได้เฉลี่ยต่อปี

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
5. ระดับและประเภทการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน	4. ความต้องการได้เข้าเรียนในสถานศึกษาในระดับและประเภทการศึกษาของประชากรในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับ 1 ประชากรในวัยเรียนต้องการเข้าเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 ของกลุ่มเป้าหมายที่จะจัดการศึกษา ระดับ 2 ประชากรในวัยเรียนต้องการเข้าเรียนร้อยละ 50 – 80 ของกลุ่มเป้าหมายที่จะจัดการศึกษา ระดับ 3 ประชากรในวัยเรียนต้องการเข้าเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ของกลุ่มเป้าหมายที่จะจัดการศึกษา
6. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยว	5. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตปกครองขององค์กรส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นอยู่ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อม	ระดับ 1 ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องน้อยกว่าร้อยละ 50 เห็นว่ามีความพร้อม ระดับ 2 ประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร้อยละ 50-80 เห็นว่ามีความพร้อม ระดับ 3 ประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่าร้อยละ 80 เห็นว่ามีความพร้อม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กรณีที่ 3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่เคยจัดการศึกษาข้อมูล โอนการจัดการศึกษาส่งเคราะห์ให้ประเมิน 7 ตัวชี้วัดดังนี้

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
1. ประสานการผ่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดหรือมีส่วน ร่วมจัดการศึกษา	1. ระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วมหรือ สนับสนุนจัดการศึกษาจนถึงปีที่ ประเมิน	ระดับ 1 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา ระดับ 2 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา ระดับ 3 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา
	2. การส่งเสริมสนับสนุนสถาน ศึกษานั้น ก่อนการรับโอน เช่น - ค้านทรัพย์สิน - ค้านวิชาการ - ค้านบริการและกิจกรรม - ค้านอื่น ๆ	ระดับ 1 ส่งเสริมสนับสนุนด้านใด ด้านหนึ่ง ระดับ 2 ส่งเสริมสนับสนุนหลาย ๆ ด้าน ระดับ 3 ส่งเสริมสนับสนุนหลาย ๆ หลาย ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง
2. แผนการเตรียมความ พร้อมในการจัด การศึกษาหรือ แผนพัฒนาการจัด การศึกษา ซึ่งแสดงให้ เห็นถึงความพร้อม ด้านต่างๆที่เหมาะสม กับระดับประเภทและ รูปแบบการศึกษา	3. การมีแผนในลักษณะแผนกล ยุทธ์เพื่อเตรียมความพร้อมการ จัดการศึกษา	ระดับ 1 มีแผนในลักษณะแผน กลยุทธ์เพื่อเตรียมการและ ดำเนินการจัดการศึกษา ระดับ 2 มีแผนตามระดับ 1 โดย ครอบคลุมการกิจกรรมด้านและมี แผนการปฏิบัติการที่แปลงกลยุทธ์ ไปสู่การปฏิบัติ ระดับ 3 มีแผนตามระดับ 2 และ มีระบบการควบคุม กำกับ ตรวจสอบนำไปสู่การสร้างความ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
	4. การแสดงที่ทำให้เห็นถึงความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส ด้าน <ol style="list-style-type: none">(ก) การมีเครื่อย่าขึ้นในการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส(ข) การมีหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนกับเด็กด้อยโอกาส(ค) การมีระบบรองรับการศึกษาต่อการมิงานทำ	เชื่อมั่นว่าจะจัดการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐาน ระดับ 1 มีความพร้อม 1 ด้าน ระดับ 2 มีความพร้อม 2 ด้าน ระดับ 3 มีความพร้อม 3 ด้าน
3. วิธีการบริหารและจัดการศึกษา	5. รูปแบบวิธีการและการจัดการศึกษา	ระดับ 1 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 2 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป หรือจัดการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ระดับ 3 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรูปแบบพิเศษ เช่น พัฒนาหรือมีประชากรตั้งแต่สามหมื่นคนขึ้นไป หรือจัดการศึกษาตั้งแต่ สามองค์กร
4. การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา	6. สัดส่วนการใช้รายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้แต่ไม่รวมเงินเฉพาะกิจจากรัฐ) เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณ	ระดับ 1 น้อยกว่าร้อยละ 4 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี ระดับ 2 ร้อยละ 5-10 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
6. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กร	ข้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณที่ประเมิน) 7. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตบริการปักครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น	ระดับ 3 มากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี ระดับ 1 ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องน้อยกว่าร้อยละ 40 เห็นว่ามีความพร้อม ระดับ 2 ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร้อยละ 50-80 เห็นว่ามีความพร้อม ระดับ 3 ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่าร้อยละ 80 เห็นว่ามีความพร้อม

กรณีที่ 3.3 องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้วขอรับโอนการจัดการศึกษาทั่วไป เว้นแต่การศึกษาส่งเสริมหรือให้ประเมินจำนวน 8 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
1. ประสบการณ์ขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหรือมีส่วนร่วมจัดใน การศึกษา	1. ระยะเวลาที่องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วมหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา 2. ระยะเวลาที่องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วมหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา 3. ระยะเวลาที่องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วมหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา	ระดับ 1 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา ระดับ 2 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา ระดับ 3 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
	2. ผลการจัดการศึกษา	ระดับ 1 สถานศึกษาร้อยละ 50 มีมาตรฐานในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 2 สถานศึกษาร้อยละ 50-80 มีมาตรฐานในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 3 สถานศึกษาร้อยละ 80 มีมาตรฐานในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	3. ความร่วมมือของชุมชนในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น	ระดับ 1 ชุมชนให้ความร่วมมือด้านใดด้านหนึ่ง ระดับ 2 ชุมชนให้ความร่วมมือหลาย ๆ ด้าน ระดับ 3 ชุมชนให้ความร่วมมือหลาย ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง
	4. การส่งเสริมการสนับสนุนนักเรียน ก่อนขอรับโอน เช่น	ระดับ 1 ส่งเสริมสนับสนุนด้านใดด้านหนึ่ง ระดับ 2 ส่งเสริมสนับสนุนหลาย ๆ ด้าน ระดับ 3 ส่งเสริมหลาย ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง
3. วิธีการบริหารและการจัดการศึกษา	6. รูปแบบวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา	ระดับ 1 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
4. การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา	7. สัดส่วนการใช้รายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้แต่ไม่รวมเงินเฉพาะกิจจากรัฐ) เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณที่ข้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณที่ประเมิน)	ระดับ 2 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป หรือจัดการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 3 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตบริการทั้งจังหวัดหรือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรูปแบบพิเศษ เช่นเดียวกันกับเมืองพัทยา หรือมีประชากรตั้งแต่สามหมื่นคนขึ้นไป หรือจัดการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตั้งแต่ 3 องค์กรขึ้นไป
6. ความเห็นของประชาชนและมีส่วนเกี่ยวข้องต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	8. ความเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตบริการปกครองส่วนท้องถิ่นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ระดับ 1 น้อยกว่าร้อยละ 4 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี ระดับ 2 ร้อยละ 5-10 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี ระดับ 3 มากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
4. การจัดสรรรายได้เพื่อการศึกษา	9. ตัดส่วนการใช้รายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้แต่ไม่รวมเงินเฉพาะกิจจากรัฐ) เพื่อการศึกษาเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณข้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณที่ประเมิน)	ระดับ 3 ขัดการศึกษาโดยองค์กรปักครองส่วนห้องถูนที่มีรูปแบบพิเศษ เช่นเดียวกันกับเมืองพัทยา หรือมีประชากรตั้งแต่สามหมื่นคนขึ้นไป หรือจัดการศึกษาร่วมกับองค์กรปักครองส่วนห้องถูนอื่นตั้งแต่ 3 องค์กรขึ้นไป ระดับ 1 น้อยกว่าร้อยละ 4 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี ระดับ 2 ร้อยละ 5-10 ของรายได้เฉลี่ยต่อปี ระดับ 3 มากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กรณีที่ 3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้วขอรับโอนการจัดการศึกษาส่งเคราะห์ ให้ประเมินจำนวน 9 ตัวชี้วัด ดังนี้

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
1. ประสบการณ์ของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการจัด หรือมีส่วนร่วมจัดใน การศึกษา	1. ระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจัดหรือมีส่วนร่วมหรือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัด การศึกษาถึงปีที่ประเมิน	ระดับ 1 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา ระดับ 2 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา ระดับ 3 มีส่วนร่วมหรือส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา
	2. ผลการจัดการศึกษา	ระดับ 1 สถานศึกษาร้อยละ 50 มี มาตรฐานในการจัดการศึกษาตาม มาตรฐานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ระดับ 2 สถานศึกษาร้อยละ 50-80 มีมาตรฐานในการจัด การศึกษาตามมาตรฐานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 3 สถานศึกษาร้อยละ 80 มีมาตรฐานในการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
	3. ความร่วมมือของชุมชนในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ค้านทรัพย์สิน - ค้านวิชาการ - ค้านบริการและกิจกรรม - ค้านอื่น ๆ 	ระดับ 1 ชุมชนให้ความร่วมมือค้านได้ด้านหนึ่ง ระดับ 2 ชุมชนให้ความร่วมมือหลากหลาย ค้านระดับคุณภาพ ระดับ 3 ส่งเสริมหลากหลาย ค้านอย่างต่อเนื่อง
	4. ส่งเสริมสนับสนุนสถานนั่นก่อนขอรับโอน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ค้านทรัพย์สิน - ค้านวิชาการ - ค้านบริการและกิจกรรม - ค้านอื่น ๆ 	ระดับ 1 สนับสนุนค้านได้ด้านหนึ่ง ระดับ 2 ส่งเสริมสนับสนุนหลากหลาย ค้าน ระดับ 3 ส่งเสริมสนับสนุนหลากหลาย ค้านอย่างต่อเนื่อง
	5. การมีแผนในลักษณะแผนกลยุทธ์ เพื่อเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษา	ระดับ 1 มีแผนในลักษณะกลยุทธ์ เพื่อเตรียมการดำเนินการจัดการศึกษา ระดับ 2 มีแผนตามระดับ 1 โดยครอบคลุมการกิจกรรมด้านและมีการปฏิบัติการที่แปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ระดับ 3 มีแผนตามระดับ 2 และมีระบบการควบคุม กำกับ ตรวจสอบนำไปสู่การสร้างความเชื่อมั่นว่าจะจัดการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐาน

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
วิธีการบริหารและการจัดการศึกษา	6. การมีแผนที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสด้าน <ol style="list-style-type: none">(ก) การมีเครื่องข่ายในการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส(ข) การมีหลักสูตรและแนวการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กด้อยโอกาส(ค) การมีระบบรองรับการศึกษาต่อและการมีงานทำ 7. รูปแบบวิธีการการบริหารและการจัดการศึกษา	ระดับ 1 มีความพร้อม 1 ด้าน ระดับ 2 มีความพร้อม 2 ด้าน ระดับ 3 มีความพร้อม 3 ด้าน
		ระดับ 1 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 2 จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไปหรือจัดการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ 3 การจัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เขตบริการทั้งจังหวัดหรือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รูปแบบพิเศษ เช่น เดียวกันกับเมืองพัทยา หรือเมืองที่มีตั้งแต่สามหมื่นคนขึ้นไป หรือจัดการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ตั้งแต่ 3 องค์กรขึ้นไป

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ
4. การจัดสรรรายได้ เพื่อการศึกษา	9. สัดส่วนการใช้รายได้ (รวมเงิน อุดหนุนทั่วไปและเงินกู้แต่ไม่ รวมเงินเฉพาะกิจจากรัฐ) เพื่อ ¹ การศึกษาเฉลี่ย 3 ปีงบประมาณ ข้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณที่ ประเมิน)	ระดับ 1 น้อยกว่าร้อยละ 4 ของ รายได้เฉลี่ยต่อปี ระดับ 2 ร้อยละ 5-10 ของรายได้ เฉลี่ยต่อปี ระดับ 3 มากกว่าร้อยละ 10 ของ รายได้เฉลี่ยต่อปี
6. ความเห็นของ ประชาชนและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องต่อความ พร้อมในการจัด การศึกษาขององค์กร ปักธงส่วนท้องถิ่น	11. ความเห็นของประชาชนและผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องในเขตบริการ ปักธงส่วนท้องถิ่นต่อความ พร้อมในการจัดการศึกษาของ องค์กรปักธงส่วนท้องถิ่น	ระดับ 1 ประชาชนและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องน้อยกว่าร้อยละ 50 เห็นว่า มีความพร้อม ระดับ 2 ประชาชนผู้มีส่วน เกี่ยวข้องร้อยละ 50-80 เห็นว่ามี ความพร้อม ระดับ 3 ประชาชนผู้มีส่วน เกี่ยวข้องมากกว่าร้อยละ 80 เห็นว่า มีความพร้อม

บัญชีรายละเอียด 2 แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ
เงื่อนไข ตัวชี้วัด และระดับคุณภาพในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขององค์กรปักธงส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547

เงื่อนไขประกอบเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กร
ปักธงส่วนท้องถิ่น

เงื่อนไขประกอบการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปักธง
ส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

1. เงื่อนไขบังคับก่อนการประเมินความพร้อม

การมีรายได้ขององค์กรปักธงส่วนท้องถิ่นเพียงพอสำหรับการจัดการศึกษา
องค์กรปักธงส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาจะต้องมีรายได้ รวมเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินกู้
จากรัฐ (ไม่รวมเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ) เฉลี่ย 3 ปีงบประมาณข้อนหลัง (ไม่รวมปีงบประมาณ
ปัจจุบัน) เพียงพอที่จะใช้จัดการศึกษาได้สัมฤทธิ์ผล โดยถือระดับรายได้และลักษณะการจัด
การศึกษา ดังนี้

รายได้เฉลี่ย	ลักษณะการจัดการศึกษา
ระดับ 1 ปีละไม่เกิน 5 ล้านบาท	ให้จัดและรับโอนระดับก่อนประณีตศึกษา และให้ส่วนร่วมในการศึกษาของรัฐได้ เพื่อเตรียมความพร้อมจัดการศึกษาเองในอนาคต หรือร่วมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา
ระดับ 2 ปีละเกิน 5 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 10 ล้านบาท	ให้จัดและรับโอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประณีตศึกษา) และรับโอนสถานศึกษาระดับประณีตศึกษาที่มีจำนวน 300 คนขึ้นไป
ระดับ 3 ปีละเกิน 10 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 20 ล้านบาท	ให้จัดและรับโอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประณีตและมัธยมศึกษา) และรับโอนสถานศึกษาระดับประณีตศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป และระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป รวมทั้งจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1,500 คนขึ้นไป เว้นแต่ที่กำหนดไว้สำหรับระดับ 4
ระดับ 4 ปีละเกินกว่า 20 ล้านบาท ขึ้นไป	ให้จัดและรับโอนการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาส่งเสริมฯ การศึกษาเพื่อคนพิการ การศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา และสถานศึกษาที่มีลักษณะพิเศษบางประการที่อยู่ในการศึกษา ระดับพื้นฐานตามที่แผนปฏิบัติการกำหนดขึ้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม RAJABAITHMAKHAM UNIVERSITY

2. เงื่อนไขบังคับหลังผ่านเกณฑ์การประเมินความพร้อม

2.1 การกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษา ควรกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นอิสระสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาชาติ

2.2 การจัดองค์กรสร้างองค์กรภายในรองรับการจัดการบริหารจัดการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดโครงสร้างองค์กรภายในตามที่มีจำนวนบุคลากรที่รองรับการบริหารจัดการศึกษานิiharจัดการโดยบุคลากรวิชาชีพ และมีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอ

2.3 การมีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กรส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาขององค์กร

ปักครองส่วนท้องถิ่นเพื่อมีหน้าที่เสนอนโยบาย แนวทาง มาตรการ และมาตรฐานในการบริหาร และการจัดการศึกษาขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น องค์ประกอบของคณะกรรมการให้คำนึง หลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.4 การจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษา องค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น
การจัดระบบบริหารงานบุคคลให้เป็นมาตรฐานเดียวกับระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของรัฐ

บัญชีรายละเอียด 3 แบบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เนื่องใน ตัวชี้วัด และระดับคุณภาพในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานขององค์กรปักครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547

เกณฑ์การผ่านการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปักครอง ส่วนท้องถิ่นและลักษณะการจัดการศึกษาตามผลการประเมิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ระดับเฉลี่ยที่ได้ (ระดับเดิม 3)	มีความพร้อม ระดับ	ลักษณะการจัดการศึกษา
ไม่ถึง 1.50	ต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไปก่อนเพื่อเตรียมความพร้อมจัดการศึกษาของในอนาคต - อาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา
1.50 แต่ไม่ถึง 2.10	ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - ให้จัดการศึกษาระดับก่อน準備ศึกษา และระดับ準備ศึกษา - รับโอนสถานศึกษาระดับ準備ศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป - อาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา
2.10 แต่ไม่ถึง 2.70	สูง	<ul style="list-style-type: none"> - ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและประเภทอาชีวศึกษา - รับโอนสถานศึกษาทั่วไปของรัฐและสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป - อาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา
2.70 ขึ้นไป	สูงมาก	<ul style="list-style-type: none"> - ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและประเภทอาชีวศึกษา - รับโอนสถานศึกษาทั่วไปและสถานศึกษาพิเศษของรัฐ (สำหรับการศึกษาพิเศษขึ้นอยู่กับการตกลงเป็นกรณี ๆ ไป) - อาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดการศึกษา

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรณู คุปตั้มธีร และคณะ (2545 : 5-6) ศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจต่อการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมค่อนข้างสูง ก่อให้ก่อประชานมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปในองค์การบริหารส่วนตำบลค่อนข้างสูง แต่มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลค่อนข้างน้อย

2. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเรื่องมั่นว่าองค์กรเป็นที่พึ่งที่สามารถช่วยเหลือประชาชนได้

3. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในทุกด้านดังแต่การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง การกำหนดแผนการดำเนินงาน การดำเนินงาน และการติดตามตรวจสอบ

4. แนวทางและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินบทบาทของประชาชน ต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

4.1 การส่งเสริมให้การศึกษา และสร้างความตระหนักรของประชาชน เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ และการปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2 การกำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น

4.3 การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องไปร่วมตรวจสอบได้ และมีการประชาสัมพันธ์ รายงานสู่ประชาชนโดยตรง

4.4 การสร้างองค์กรหรือเครือข่ายภาคประชาชนที่สามารถตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ และต้องเป็นองค์กรที่ประชาชนเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน

สุจิศักดิ์ นูสีหา (2542 : 12) ศึกษาความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน 3 ด้าน ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการบริการสังคม และ ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการส่งเสริมการศึกษา และด้านการบริการสังคมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ก่อนดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริการสังคม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านส่งเสริมการศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการฝึกอบรมให้แก่สมาชิกและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกิดจิตสำนึก และตระหนักรถึงความสำคัญในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ นอกจากนั้นกระบวนการปักธง ควรอุดหนุนงบประมาณให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลให้เพียงพอ กับความต้องการ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ และคณะ (2542 : 3-4) ได้ศึกษาการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

1. ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความพร้อมทางด้านจิตใจที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ที่จะเข้าไปมีบทบาททางการศึกษาอย่างเต็มที่

2. การบริหารการจัดการ มีความเป็นไปได้ และต่างเชื่อมั่นว่าทำได้ดี เนื่องจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนจังหวัด) เคยมีบทบาทในการจัด การศึกษาด้วยตนเองปัจจุบัน ส่วนของคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลก็เคยมีประสบการณ์ในการเป็น กรรมการศึกษามาแล้ว

3. ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างเชื่อมั่นตนเองว่ามีความสามารถและ เหตุผลเพียงพอที่จะจัดการศึกษาได้เหมาะสมกับสภาพของชุมชน และท้องถิ่นของตนเอง ได้ อย่างแท้จริง

4. ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงความเห็นตรงกันว่าเจตนารมณ์ของรัฐ ธรรมนูญค่อนข้าง และท้องถิ่นจะต้องสนองตอบเจตนารมณ์นี้อย่างเต็มความสามารถ และ เชื่อมั่นในศักยภาพตัวเองว่าสามารถพัฒนาได้

นิคม จำปานิล (2542 : 36) ทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรภายในและ ภายนอกโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน นัยน์ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึก จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมสอยู่ในระดับ “ดีมาก” เรียงตามลำดับดังนี้ กือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการเข้า ร่วมกิจกรรมกับชุมชน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่น และด้านการให้ชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ผลการเปรียบเทียบความ คิดเห็นระหว่างบุคลากรภายในและภายนอกพบว่า ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนด้านการให้ ชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงาน อื่น ส่วนด้านการให้บริการแก่ชุมชนพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2. ปัญหาในการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการให้ชุมชนร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนด้านการเสริมสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับ ชุมชน และด้านการให้บริการแก่ชุมชนและพบว่า บุคลากรภายในและภายนอกมีความคิดเห็น แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนพบว่า ด้านที่สมควรได้รับการพัฒนา เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการให้ชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน และพบว่า บุคลากรภายในและภายนอกมีความคิดเห็นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

พงษ์ศักดิ์ ศรีวารกุล (2541 : 17-18) ได้ศึกษาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าใจสภาพปัจุบันและแนวทางพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่นและสามารถระบุแหล่งที่มาของปัจุบันไว้แล้วมาจากผู้ปกครองของบ้าน รองลงมาคือโรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการศึกษาโดยตรง ส่วนมากแล้วจะจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาที่ให้ผลโดยอ้อม เช่น ส่งเสริมกีฬาและประเพณี เป็นต้น

2. องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้แสดงบทบาทในการแสดงกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาการศึกษา แต่สิ่งที่ได้ทำในขณะนี้ส่วนใหญ่เป็นการรณรงค์ให้เยาวชนอายุระหว่าง 3-14 ปี ได้มีโอกาสเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ก่อนประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนต้น) รองลงมาการติดต่อข่าวสารการศึกษา จากสื่อมวลชน แขนงต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านได้เห็นความสำคัญของการศึกษา และจากการสัมภาษณ์พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่สามารถทำได้ในขณะนี้คือ การปรับปรุง บริเวณโรงเรียน อาคารสถานที่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่เอื้อเฟื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอน

3. องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สิ่งที่น่าทำ ได้คือการออกข้อบังคับของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการศึกษา โดยเฉพาะในเรื่องการส่งเสริมครู ได้มีโอกาสพัฒนาตัวเอง โดยการอบรมสัมมนาศึกษาเพิ่มเติม องค์การบริหารส่วนตำบลเห็นว่า ยังไม่มีศักยภาพเพียงพอ และหากได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานกลางองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเห็นว่าสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้

4. รูปแบบความคิดเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินการจัดการศึกษาให้ผลได้ดังนี้

4.1 ให้แนวโน้มฯ การศึกษาแก่องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรับทราบ รับรู้ และเข้าใจในแนวทางจัดการศึกษาจัดการศึกษา

4.2 ให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน

4.3 ติดอาวุธทางความคิดให้แก่ประชาชน ให้เห็นความสำคัญของ การศึกษา

4.4 เสริมบทบาท อำนาจหน้าที่ เตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการจัด การศึกษา

4.5 ให้น่าวางนักการเป็นตัววัสดุภาพการศึกษา

4.6 จัดให้มีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างองค์กรบริหาร ส่วนตำบลและโรงเรียน

4.7 ให้มีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตร การจัดระบบการเรียนการสอน

4.8 ส่งเสริมภูมิปัญญาของชาวบ้านอย่างแท้จริง

4.9 ให้ครูผู้บริหาร โรงเรียน ครู อาจารย์ มีคุณภาพอุทิศเวลาให้กับราชการ มากกว่าที่เป็นอยู่

4.10 จัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ให้เด็กนักเรียน เพื่อเกิดการเรียนรู้

จารัส ปีดานัง (2541 : 26) ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพลด จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า

1. ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะ ด้านการส่งเสริมการศึกษา ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล คิด ว่าควรจัดตั้งศูนย์การเรียนชุมชน ประสานงานการจัดการศึกษา มีการประชาสัมพันธ์การศึกษา ให้การสนับสนุนกิจการให้แก่เด็กเยาวชนและประชาชน ให้ความรู้เรียงตามสายข่าย โอกาสทาง การศึกษา สร้างหลักสูตรวิชาชีพภายในโรงเรียน จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดและ โรคเอดส์ และจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานองค์กรบริหาร ส่วนตำบล ได้เข้าไปส่งเสริมการตั้งศูนย์การเรียนชุมชนการประสานงานการจัดการศึกษา การ ประชาสัมพันธ์การศึกษาและสนับสนุนช่วยเหลือวัสดุอุปกรณ์แก่หน่วยงานการศึกษา ฝึกอบรม วิชาชีพในท้องถิ่น เกี่ยวกับปัญหาพบว่า งบประมาณไม่พอလ้าช้า ขาดความรู้ในการประชาสัมพันธ์ และสามารถองค์กรบริหารส่วนตำบลยังขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สำหรับข้อเสนอแนะ พบว่า ควรจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรบริหารส่วนตำบลเพิ่มขึ้นและให้หันต่อการจัดทำ ข้อบังคับและควรให้องค์กรบริหารส่วนตำบลเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีมีความ พร้อม ควรให้ความเป็นอิสระกับองค์กรบริหารส่วนตำบลในการบริหารงบประมาณมากกว่านี้ และควร ได้รับการประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาในท้องถิ่นในการให้ข้อมูล ปัญหา ความต้องการขอความช่วยเหลือ

2. ความเข้าใจหน้าที่สภากการปฏิบัติงานปัญหา และข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมศาสนา ความเข้าใจบทบาทหน้าที่องค์กรบริหารส่วนตำบล คิดว่าควรจะเผยแพร่หลักธรรมศาสนา แก่นักเรียน นักศึกษา เยาวชนและประชาชน พัฒนาบุคลากรทางศาสนา สนับสนุนพิธีกรรมทางศาสนา บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนอุปสมบทหมู่ จัดตั้งและส่งเสริมโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ช่วยเหลือวัดที่ประสบภัยธรรมชาติ และคัดเลือกผู้ทำประโยชน์ทางพุทธศาสนาและประเพณีมีคุณธรรม เกี่ยวกับสภากพานองค์กรบริหารส่วนตำบลได้เข้าไปส่งเสริมกิจกรรมทางพุทธศาสนา เนื่องจากปัญหาพบว่า งบประมาณในการส่งเสริมไม่เพียงพอ ล่าช้าและสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลยังขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และขาดบุคลากรทางพุทธศาสนาที่มีความชำนาญเผยแพร่หลักธรรม สำหรับข้อเสนอแนะพบว่า ควรจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรบริหารส่วนตำบลเพิ่มขึ้นและหานบุคลากรทางพุทธศาสนาที่มีความรู้มาประจำที่วัด โดยตรง

3. ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สภากการปฏิบัติงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่องค์กรบริหารส่วนตำบล คิดว่าควรจะอนุรักษ์วัฒนธรรมส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมตำบล จัดกิจกรรมวัฒนธรรมประเพณีในวันสำคัญ และสร้างหัวผู้ที่มีผลงานดีเด่นด้านพุทธศาสนา เกี่ยวกับสภากการปฏิบัติงาน องค์กรบริหารส่วนตำบลได้เข้าไปส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น เกี่ยวกับปัญหาพบว่า งบประมาณในการส่งเสริมไม่เพียงพอล่าช้า และสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลยังขาดความเข้าใจและขาดบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้การปรึกษา สำหรับข้อเสนอแนะพบว่า ควรจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรบริหารส่วนตำบลเพิ่มขึ้นและหานบุคลากรที่มีความรู้ทางวัฒนธรรมมาให้คำปรึกษา ควรให้มีการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมและกำหนดครุปแบบการดำเนินการส่งเสริมวัฒนธรรมให้ชัดเจน

อนอม คงพุด (2541 : 17) ทำการศึกษาการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานกรรมการ โรงเรียนเห็นว่าสภากปฏิบัติในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับ “มาก” มีความต้องการอยู่ในระดับ “มาก” แต่มีความคิดเห็นว่า มีสภากปัญหาในการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เท่านั้น ดังนั้น ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ

สัมพันธ์ อุปala (2541 : 19) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยมีส่วนร่วมในงานกิจการนักเรียนมากกว่าด้านอื่น ๆ ปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ปัญหาที่สำคัญคือ ชุมชนเข้าใจว่าการกิจการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น สำหรับข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ บุคลากรในโรงเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และชุมชนความมีส่วนร่วมรับรู้การตัดสินใจกำหนดนโยบายของโรงเรียน

2. คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ “มาก” โดยมีส่วนร่วมในเรื่องให้ความเห็นชอบค่าแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมากกว่าด้านอื่น ๆ ปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ปัญหาที่สำคัญ คือ เวลาที่มีการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนมักไม่มีความคิดเห็น ส่วนใหญ่จะคล้อยตามประธานในที่ประชุม สำหรับข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ โรงเรียนต้องขอมรับความสามารถในการตัดสินใจของกรรมการโรงเรียนให้นำากขึ้น

เวการพันธ์ ฉั่วสันติยะ (2541 : 46) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ : กรณีศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน

1.1 แนวโน้มทางการศึกษาท้องถิ่น ให้มีการปรับปรุงหลักสูตรเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ให้ผู้บริหารมีอำนาจนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาจัดการศึกษา พัฒนาครูให้มีความรู้เข้าใจในการพسانภูมิปัญญาท้องถิ่นกับวิชาการสมัยใหม่

1.2 แนวทางปฏิบัติ กำหนดให้มีการจัดทำข้อมูลแสดงภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งวิชาการ จัดทำหลักสูตรร่วมกับประชาชนท้องถิ่น เน้นการปฏิบัติจริง โดยอาศัยเครื่องข่ายการเรียนรู้

1.3 เนื้อหาการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นเนื้อหาความเชื่อทางพุทธศาสนา คุณค่าความเชื่อระหว่างคนกับธรรมชาติ คุณค่าของคำสอนบนธรรมเนียมประเพณี การใช้แหล่งน้ำ และคุณค่าของศาสตร์ท้องถิ่นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.4 วิธีการถ่ายทอด ส่วนใหญ่นิยมตัวกระบวนการศึกษาเหล่านี้ในวัสดุและชุมชน และได้นำเนื้อหาจากการวิทยุ โทรทัศน์ วีดีโอศิลป์ บทเรียนสำเร็จรูปและสารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ มาถ่ายทอด

2. ปัญหา

โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับกลาง ยกเว้นด้านงบประมาณมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า มีปัญหานี้ในระดับมากในเรื่องของการรับรู้นโยบาย ขาดความตระหนักรถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ขาดเคลนประชารัฐท้องถิ่น วัสดุอุปกรณ์ ขาดการสนับสนุนงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณมีขั้นตอนมากงบประมาณมีไม่เพียงพอ และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานด้านสังคม

3. แนวทางเสนอแนะทางการจัดการศึกษาเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

หน่วยงานที่รับผิดชอบและโรงเรียน ควรดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

3.1 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ท้องถิ่น มีความสามารถในการถ่ายทอดและมีความตระหนักรถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.2 จัดการเรียนการสอนในเชิงรุก

3.3 จัดทำวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ และแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

3.4 จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.5 สร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร

3.6 จัดตั้งองค์กรระดับชาติ

3.7 ลดขั้นตอนด้านงบประมาณ

3.8 กระจายอำนาจสู่ชุมชน

3.9 สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียนและจากส่วนกลาง

อัจฉริยะ ชูวงศ์เดช (2540 : 14) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสามารถขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามกฎหมาย : กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามกฎหมายอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า ความสามารถขององค์กรบริหารส่วนตำบลขึ้นอยู่กับ

1. สมรรถนะในการวางแผน
2. การกำหนดปัญหาและความต้องการโดยประชาชน
3. ความอาใจใส่ต่อหน้าที่
4. ความอิสระและความเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น
5. รายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบล
6. ความรู้ของคณะกรรมการ
7. ความรู้ของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล
8. การควบคุมจากการใช้การกระทำ
9. การควบคุมจากการใช้กฎหมายเมือง
10. วิธีการควบคุมการดำเนินโครงการ
11. หลักเกณฑ์เลือกสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลมาเป็นคณะกรรมการบริหารโดยหลักเกณฑ์ความรู้ความสามารถ
12. วิธีการคัดเลือกบุคลากรรมมาเป็นคณะกรรมการ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างเพื่อให้องค์กรบริหารส่วนตำบลตอบสนองนโยบายกระจายอำนาจและมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของประชาชนจะต้อง

 1. เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน
 2. เพิ่มความยืดหยุ่นในการกิจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบล
 3. เพิ่มรายได้ให้กับองค์กรบริหารส่วนตำบล
 4. ฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบล
 5. เพิ่มค่าตอบแทนคณะกรรมการบริหาร
 6. ห้ามมิให้ก่านั้นผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบลเป็นคณะกรรมการบริหารหรือสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบล

สรุป

จากการได้ศึกษาเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการรับการถ่ายโอนการศึกษา ของผู้ที่เคยศึกษาวิจัยไว้แล้วนั้น ผู้วิจัยพบว่า

การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่า ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมและมีความมุ่งมั่นที่จะเข้าไปมีบทบาทในทางการศึกษาอย่างเต็มที่ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าใจสภาพปัญหาและแนวทางที่จะ

พัฒนาการศึกษาในท้องถิ่นให้ก้าวหน้าต่อไปได้ ส่วนการเข้าใจและการมีส่วนร่วมของชุมชนในภาพรวมมีค่อนข้างสูงและมีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งปัจจัยที่เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญคือการศึกษาและตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนกลุ่มของเพศและอายุของบุคลากรในองค์กรมีทัศนะไม่แตกต่างกัน

8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ปรับปรุงตามประกาศกระทรวงเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ตัวชี้วัดและระดับคุณภาพ ในการประเมิน ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 มาเป็น กรอบแนวคิดดังนี้

